

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
20. FEB.
1991

Letnik XLV.
Štev. 8 (2591)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Tudi ÖVP imenovala zastopnika manjšin!

Po Zeleni alternativni je te dni tudi Avstrijska ljudska stranka javnosti predstavila svojega zastopnika za narodnostne skupnosti v avstrijskem parlamentu. Za to funkcijo je bil imenovan poslanec Paul Kiss, dolgoletni župan občine Oberpullendorf na Gradiščanskem, v kateri poleg nemško govorečega prebivalstva živijo še Hrvati in Madžari.

Premirje v Zalivu? Irak pred umikom iz Kuvajta

Bo v tem tednu vendar prišlo do preobrata v zalivski vojni? Po informacijah iz Moskve je Irak že pristal na mirovni načrt sovjetskega predsednika Mihaila Gorbačova, ki predvideva brezpogojen umik iraške vojske iz zasedenega Kuvajta, hkrati pa Iraku zagotavlja ozemeljsko celovitost ter začetek pogajanj o vseh perečih vprašanjih Bližnjega in Srednjega vzhoda, vključno o vprašanju Palestincev na od Izraela

zasedenih ozemljih.

Ob uredniškem zaključku stališče ZDA do najnovejšega razvoja še ni bilo znano, zračna vojna in bombardiranje ciljev v Iraku, kjer je v štirih tednih vojne po zadnjih podatkih izgubilo življenje ali bilo ranjenih najmanj 80.000 ljudi, se je neprekinjeno nadaljevalo. Zavezniki prav tako pripravljajo tudi kopensko ofenzivo, da bi pregnali iraške čete iz zasedenega Kuvajta.

Uspešni smučarji

Preko 50 šolarj in šolarjev je sodelovalo na letošnji smučarski tekmi „Mladega roda“ na Sentjanskih Rutah v Rožu. Tekmovanje je bilo vzorno pripravljeno, za uspešno izvedbo pa so poskrbeli funkcionarji ŠD Sentjanž. Na sliki glavni urednik šolskega lista Tomaž Ogris z najhitrejšim tekmovalcem dneva Danijelom Užnikom in sotekmovalci.

Bo Avstrija letos zvišala podporo svojim manjšinam?

Organizacije, društva ter razne inštitucije koroških Slovencev so pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju za leto 1991 vložile svoje prošnje za podporo v skupni višini skoraj 58 milijonov šilingov! Zaprošilo je preko 60 organizacij, od narodnopolitičnih, strokovnih do cerkvenih.

Prošnje za podporo slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem bo najprej obravnaval narodnostni svet, ki se bo po zadnjih informacijah sestel v drugi polovici marca

letos in ki bo moral tudi prevzeti odgovornost za dokončno razdelitev subvencij. Kot je znano, je za leto 1991 iz zveznega proračuna za slovensko narodnostno skupnost predvidenih skupno le okrog 12 milijonov šilingov, v katerih je že vključeno osnovno financiranje obeh osrednjih političnih in kulturnih organizacij koroških Slovencev v višini štiri milijone šilingov. Skratka: če zvezna vlada oz. avstrijski parlament ne bo znatno zvišal te predvi-

dene vsote, bo več kot polovica prošenj zavrnjena in le majhen del načrtov lahko uresničen.

Kot smo že poročali in kot prihaja do izraza tudi v razgovoru z manjšinsko zastopnico ZAL v avstrijskem parlamentu mag. Terezijo Stoisičev, ki ga objavljamo na 3. strani, trenutna finančna podpora avstrijskim manjšinam še zdaleč ne odgovarja evropskemu standardu. Koroški Slovenci zato upravi-

čeno upamo, da bo Avstrija že v proračunu 1991 za svoje manjšine znatno zvišala višino subvencij, kar pričakujemo tudi od Republike Slovenije!

Predsednik in tajnik ZSO, dipl. inž. Feliks Wieser in dr. Marjan Sturm, sta v izjavi za naš list zagotovila, da se bo ZSO na seji sosveta ter pri razgovorih z zveznimi organi zavzemala za višjo finančno podporo slovenskim strukturam na Koroškem.

Slovenski kandidati v petindvajsetih občinah!

Pri občinskih volitvah 10. marca letos se bodo člani slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem v 25 občinah potegovali za glasove na slovenskih, interkulturnih in strankarskih listah.

Večina kandidatov bo kandidirala na slovenskih listah, ki nastopajo pod imeni Enotna lista, Volilna skupnost, Gospodarska lista itd., posebno v okraju Velikovec in Celovec dežela pa je tudi precejšnje število slovenskih kandidatov na socialističnih in zelenih listah.

V nadaljevanju razprave o novem narodnostnem programu vabi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem na predavanje dr. Alfreda Reitererja o temi

„Narodnost, etničnost v modernih družbah - razvoj in perspektive“

v petek, 22. februarja
ob 19.30 uri, v Mladinskem domu SŠD,
Mikschallee 4, v Celovcu.

Po predavanju bo možnost za razpravo.

Vsi prsrčno vabljeni!

Izhod iz krize: Slovenija za jugoslovansko „okroglo mizo“

Ali bo, kot v nekaterih nekdanjih socialističnih državah, „okrogla miza“ tudi za Jugoslavijo pot iz krize oz. začetek novih odnosov med posameznimi republikami še

Ministrski predsednik Peterle in zunanji minister Rupel sta po vrnitvi iz držav Beneluksa in s sedeža ES potrdila, da zahodnoevropske države še vedno vztrajajo na sicer sodobnejši obliki jugoslovanske države in nimajo razumevanja za odcepitev Slovenije.

obstoječe Jugoslavije? Take pogovore in dialog za okroglo mizo je pred dnevi predlagal slovenski predsednik Milan Kučan.

S tem je samo potrdil linijo, ki jo Slovenija zagovarja na ravni jugoslovanskega zveznega predsedstva, da so posamezne republike suverene nosilke volje svojih narodov in prebivalstva. Zato naj bi se za okroglo mizo pogovarjali samo predstavniki republik, zveznih institucij, kot so predsedstvo, vlada, skupščina, vojska pa po Kučanovem mnenju tam nimajo kaj iskati. Zvezno predsedstvo je lahko moderator pogovorov, s tem pa je njegova vloga tudi že opravljena. Za vojsko pa slovenski predsednik pravi, da jo je (Dalje na 2. strani)

Slovenska prosvetna zveza
Zveza slovenskih organizacij
Slovenischer Kulturverband
Zentralverband slowenischer Organisationen

VABILO
EINLADUNG

PODELITEV
I. RIZZIJEVE NAGRADE
I. RIZZI-Preisverleihung

Torek / Dienstag
26. 2. 1991, 19.30h
Evropska hiša, velika dvorana
Europahaus, großer Saal
Reitschulgasse 4
Klagenfurt/Celovec

„Okrogla miza“

(Nadaljevanje s 1. strani)

treba najprej depolitizirati, to se pravi, da se JLA sploh ne bi smela več vmešavati v politiko, kaj šele dajati politične ocene o položaju v državi in celo groziti s posegom. Vojška sodi v kasarne in ne v politiko ter naj ravna po zakonih. Zvezno predsedstvo pa naj bi postalo upravnik jugoslovanske stečajne mase, kot je predlagal dr. Janez Drnovšek, slovenski član jugoslovanskega predsedstva. Slovenija se odločno prizadeva za samostojnost in popolno suverenost in je pripravljena prevzeti del dolgov, hkrati pa bo seveda prevzela tudi vse mednarodne obveznosti in pogodbe, ki izhajajo iz stečajne mase.

Medtem pa je Slovenija ostro zavrnila obešenjaške vesti o ilegalnem nakupovanju orožja v Celovcu v beograjskem dnevniku „Politika-ekspres“. Ta je trdil, da je Slovenija pri celovski firmi Mereka eksport, njen lastnik je Slovenec Petelin, poleg težkih strojnic kupila še tanke

in helikopterje za svojo teritorialno obrambo ali „deželno vojsko“, ko to oznanja omenjeni časopis.

Kučan se je iz te vesti ponorčeval: morda pa je obrambni minister Janša tanke kupil v trgovini KGM – namreč take na baterije. Pomočnik obrambnega ministra Jelko Kacin pa je dejal, da manjka edino le še vest o nakupu podmornic za Blejsko in letalonosilk za Bohinjsko jezero.

Slovenska teritorialna obramba tako po zakonu kot tudi po obrambni doktrini ne more imeti tankov in helikopterjev. Zaradi teh neresničnih vesti sta tako Slovenija kot tudi Petelin proti časopis vložila tožbo zaradi obrekovanja.

Omenjeni članek je pač imel nalogo še bolj zaostri odnose med Slovenijo in Beogradom, oz. vojsko, jugoslovanskim predsedstvom in tudi Srbijo in kriminalizirati celotno slovensko vodstvo. Nekaterim so očitno pravšnja vsakršna sredstva. v.d.

„Upoštevati nemško manjšino“

Kar je bilo le vprašanje časa, se je sedaj zgodilo. Vse pogostejša srečanja Haiderja s Peterletom oz. Peterleta s Haiderjem za koroškega deželnega glavarja seveda ne smejo ostati brez „nacionalnih sadov“.

Haider je, kot poroča deželna tiskovna služba, svojemu kolegu v Sloveniji pismeno predlagal, da se v okviru prihodnjih slovensko-koroških pogovorov obravnava tudi vprašanje nemške narodnostne skupnosti, ki da je po Haiderjevem mnenju „staroavstrijska manjšina z

nemško materinščino“. Haider hkrati Peterletu predlaga spremembo slovenske ustave, s katero bi Republika Slovenija uradno priznala „nemško manjšino“ in jo tudi ustrezno podpirala. Deležna pa naj bi bila enakih pravic kot madžarska in italijanska manjšina v Sloveniji.

Tajnik Zveze slovenkih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm je k najnovejši Haiderjevi potezi dejal, da koroški deželni glavar s svojimi izjavami ne bo verodostojen toliko časa, dokler ne bo spremenil svoje restriktivne politike do slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Celovec: ZAL z interkulturno listo!

Tako v deželnem glavnem mestu Celovec kot tudi v okrajnem središču Velikovec se bo pri občinskih volitvah 10. marca letos z interkulturnimi listami za glasove potegovala Zelena alternativa. Medtem ko je velikovski ZAL pri volitvah leta 1985 uspelo osvojiti mandat, je podoben uspeh cilj kandidature v Celovcu.

Glavna kandidatka ZAL v Celovcu, 29-letna nemško govoreča nameščenska Angelika Hödl, se bo pod geslom „Naš župan je ženska – in to naj bi postala Angelika Hödl“ potegovala tudi za funkcijo celovškega župana oz. županje. Že na drugem mestu kandidatne liste najdemo 31-letno Slovenko Tatjano Messner-Zeichen, širši koroški in avstrijski javnosti znano po večdnevni gladovni stavki za ustanovitev dvojezičnega šole v Celovcu. Na tretjem mestu liste ZAL v Celovcu kandidira Rosina Fasching, ki se je iz solidarnosti pridružila stavkajoči Tatjani Messner-Zeichen, na četrtem mestu pa je Gerald-Hugo Hahn.

Glavni kandidat in hkrati kandidat za župana na veli-

kovski listi ZAL je 34-letni tehnik in sedanji občinski odbornik Fritz Zirgoi, na drugem mestu kandidira tiskovni referent ZAL za Koroško Hubert Budai, na tretjem mestu pa 29-letna Slovenka mag. Zalka Kuchling, nekda-

Kandidatura EL tudi v Celovcu!

Enotna lista bo pri občinskih volitvah 10. marca nastopila tudi v Celovcu. Po težkih porodnih krčih je vendar uspelo postaviti listo, ki jo vodi tajnik NSKS mag. Marjan Pipp. Na drugem mestu je pedagoginja dr. Marija Spie-

V dobrih dveh tednih bodo na Koroškem občinske volitve. Koroški Slovenci in slovensko govoreči bodo kandidirali na raznih strankarskih in nestrankarskih listah. Upati je, da bodo vsi ti mandatarji, ki bodo izvoljeni na listah večinskih strank ali pa na slovenskih listah, zastopali vsestranske probleme svojih volilcev. Torej socialne, ekološke in

KOMENTAR

dr. MARJANA STURMA

Bomo ostali provincialni?

ne nazadnje tudi jezikovne zahteve občanov. Mandatarji večinskih strank bodo končno morali spoznati, da v času evropske integracije in povezovanja v prostoru Alpe-Jadran ozkosrčna in provincialna politika ni več na mestu.

Moderni Evropejec bo moral obvladati več jezikov, predvsem pa tudi jezik sosedov. To z narodnostno politiko še nima kaj opraviti. To je vprašanje kulture, vprašanje sožitja in tudi vprašanje preseganja ozkih, nacionalnih okvirjev.

V tem smislu nosijo predvsem večinske stranke veliko odgovornost za to, ali bo Koroška ostala provincialna ali pa se bo razvila v moderno družbo z vizijami evropske integracije v smislu odprtosti in večjezičnosti. Slovenske liste bodo morale spoznati, da razvrščanje v dobre in slabe Slovence ni več in da obstaja tudi skupina ljudi, ki v smislu te evropske integracije govori slovensko, vendar se ne čuti pripadno slovenski narodni skupnosti na Koroškem.

Gre za modernizacijo politike tako nemško kot slovensko govorečega prebivalstva. Prav v tem vprašanju bo potrebno še veliko naporov, kajti če vzamemo za primer šolsko vprašanje, ugo-

tavljamo, da pri ureditvi iz leta 1988 ni mogoče govoriti o kaki modernizaciji, nasprotno, iz vidika modernih evropskih integracijskih procesov v smislu večjezičnosti je ta model korak nazaj, čeprav ga enoglasno hvalita tako Karel Smolle kot Tomaž Ogris.

V smislu modernizacije je zgrešena tudi politika vodstva Kluba slovenskih občinskih odbornikov, ki se je podalo v vlogo izvrševalca politike Narodnega sveta. V tem smislu KSOO odstopa od širine, ki je bila zanj značilna v preteklosti.

Prepričan sem, da taka politika ni v skladu s posameznimi občinskimi listami in mandatarji, zato bo potrebno, da bodo le-ti svojim volilcem natočili čistega vina in jim pojasnili, za kaj vse bo veljal njihov glas za Enotno listo. V preteklosti je namreč vodstvo Kluba slovenskih občinskih odbornikov pač argumentiralo s tem, da volilci Enotnih list avtomatično podpirajo tudi politiko KSOO. Če se izrazimo bolj drastično, naj bi to pomenilo, da tisti volilci, ki so v narodnopolitičnih vprašanjih bližji ZSO, z glasom za EL avtomatično podprejo politiko Narodnega sveta.

Do 10. marca bi bilo treba razčistiti tudi to!

ZSO/NSKS: razgovor z dunajskimi študenti

Na pobudo Kluba slovenskih študentk in študentov na Dunaju je pretekli četrtek Pri Joklnu prišlo do posveta dunajskih klubšev s predstavniki obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev, ZSO in NSKS. Glavna tema dvehurnega odprtega razgovora so bila stališča kluba do politike ZSO in NSKS s posebnim poudarkom na vprašanju funkcionalnega koordinacijskega odbora koroških Slovencev.

Sedanji KOKS, ki ga je ustanovil NSKS, po mnenju KSŠŠ/D ni telo, ki bi upoštevalo vse odločilne narodnostne organizacije, posebej ker vanj še niso vstopile ZSO, SPZ in druge slovenske organizacije.

Za ZSO sta predsednik dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik dr. Marjan Sturm v razgovoru poudarila, da je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem odprta za vsebinske razgovore o funkciji in kompetencah takega telesa ter da KOKS po predstavah ZSO nika- kor ne more biti oz. postati novo zastopstvo koroških Slovencev, marveč dejansko samo koordinacijsko telo za obravnavanje in koordiniranje bistvenih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Wieser je s tem v zvezi dejal, da bo jutrišnji posvet koordinacijskih teles obeh osrednjih organizacij v Celovcu, ki je bil sklican na pobudo koordinacijskega odbora ZSO, nov poskus zblizovanja nasprotujočih si stališč in izrazil upanje, da bo nakazal pot do ustanovitve širokega koordinacijskega telesa, ki bo sprejemljiv za vse. Pri tem je vse udeležence posveta vnaprej pozval k strpnosti pri razgovorih in k stvarni razpravi ter poudaril, da ni nujno, da bi moral že ta prvi sestanek privedi do dokončne odločitve.

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilec je v svojem prispevku KOKS ponovno označil le za prehodno rešitev na poti do nekega novega zastopstva manjšine, na primer v obliki Perntalerjevega modela nekakšne etnične zbornice, za katero pa – tako Grilec – zagotovo ne bo kandidiral.

Zanimiva pa so bila tudi njegova stališča v zvezi s Koroško enotno listo: njene strukture je označil za „današnjemu času ne več ustrezne, popolnoma napačne in za ne več zanimive“. S tem se je pridružil oceni tajnika ZSO dr. Marjana Sturma, ki je KEL označil za „model, ki se izteka“.

I.L.

nja predsednica Mlade KEL in trenutno aktivna v „SMO“. Na četrtem mestu kandidatne liste ZAL v Velikovcu pa je mladi študent arhitekture Paul Bitzan.

Programska težišča tako celovške kot tudi velikovške ZAL so vprašanja prometa in varstva okolja, obnovevitev starih mestnih obkrožev, poudarek na kulturi dvojezičnosti in interkulturnosti (posebna točka v celovškem programu ZAL, v Velikovcu pa zahteva po dvojezični skupini v otroškem vrtcu - op. ured.) ter pobuda za vsestransko vključitev prizadetih ljudi v družbo.

Na tiskovnih konferencah v Celovcu in v Velikovcu so glavni kandidati oz. kandidatke izrazili prepričanje, da bodo občani obeh mest sprejeli program ZAL kot resno in doborodošlo alternativo nasproti „zaprti družbi“, kot jo dostikrat predstavljajo večinske stranke v številnih občinskih odborih, pa naj si bo to v večjih mestih ali na podeželju. Cilj velikovške interkulture liste je osvojitve mandata v mestnem svetu.

živlenskih vprašanj, poudarek socialnih aspektov družbe, pospeševanje projektov za socialno stanovanjsko gradnjo, večja odprtost do umetnosti in kulture s posebnimi poudarki na kulturi dvojezičnosti in interkulturnosti (posebna točka v celovškem programu ZAL, v Velikovcu pa zahteva po dvojezični skupini v otroškem vrtcu - op. ured.) ter pobuda za vsestransko vključitev prizadetih ljudi v družbo.

Na tiskovnih konferencah v Celovcu in v Velikovcu so glavni kandidati oz. kandidatke izrazili prepričanje, da bodo občani obeh mest sprejeli program ZAL kot resno in doborodošlo alternativo nasproti „zaprti družbi“, kot jo dostikrat predstavljajo večinske stranke v številnih občinskih odborih, pa naj si bo to v večjih mestih ali na podeželju. Cilj velikovške interkulture liste je osvojitve mandata v mestnem svetu.

DAS AKTUELLE INTERVIEW

mit Mag. Terezija Stoitsits,

Abgeordnete zum Nationalrat und
Minderheitensprecherin der Grünen AlternativeGrundlagenbericht
über die Lage
der Minderheiten
ohne Grundlage?

Die Minderheitensprecherin der Grünen-Alternative, Mag. Terezija Stoitsits (Foto), übt – wie der Slovenski vestnik berichtet – öffentlich Kritik am kürzlich präsentierten Bericht der Bundesregierung zur Situation der Volksgruppen in Österreich. Unser Mitarbeiter Igor Schellander führte in diesem Zusammenhang mit Mag. Terezija Stoitsits das folgende Gespräch.

Um was für ein Dokument geht es bei der Vorlage zum Minderheitenbericht der Bundesregierung?

Man muß als erstes einmal feststellen, welchem Zweck dieser Bericht dient. Er wurde aufgrund einer Passage im Volksgruppengesetz, die solche Berichte vorsieht, und einer Aufforderung des Nationalrates, die bereits 1988 an die Regierung ergangen ist, zusätzlich zu den regelmäßigen Berichten der Bundesregierung über Volksgruppenförderung einen umfassenden objektiven Grundlagenbericht über die 'rechts- und förderungspolitische Situation der Volksgruppen in Österreich' vorzulegen, erstellt. Dieser Bericht wurde jetzt dem Parlament zugeleitet und der weiteren Behandlung im Verfassungsausschuß zugewiesen.

Wo sind Ihrer Ansicht nach die zentralen Probleme in diesem Papier, was kritisieren sie daran besonders?

Meine Kritik bezieht sich erstens einmal auf den kleinsten Teil des Berichts. Er behandelt die Förderungen für den Zeitraum 1987 bis 1989, also für drei Jahre. Die Kritik ergibt sich schon anhand der Zahlen (siehe Grafik, Anm. d. Red.). Auf den ersten Blick fällt vielleicht auf, daß die slowenische Volksgruppe zuletzt mit den höchsten Mitteln gefördert wurden. Der eklatante Sprung an Förderungen, den die Slowenen in diesem Zeitraum zu verzeichnen hatten, nämlich von rund zwei Millionen auf elf Millionen Schilling, hängt mit der Beschickung des Volksgruppenbeirates durch die beiden zentralen Slowenenorganisationen zusammen.

Genauso lapidar steht's aber auch ungefähr in diesem Bericht: "Die Steigerung ... ist auf die Konstituierung zurückzuführen." Somit wird unverhohlen offengelegt, welche Funktion und Zielsetzung diese Volksgruppenbeiräte eigentlich einnehmen.

Das ist für die Kroaten, die seit einiger Zeit den Beirat

beschicken wollen, jetzt von großer Bedeutung, denn daß heißt nichts anderes, als: geht's in den Beirat, dann kriegt's a Geld. Man sieht: bei den Slowenen hat das gewirkt.

Bei einer anderen Volksgruppe, den Ungarn, hat das überhaupt nicht gewirkt, denn ihre Förderung ist in diesem Zeitraum – sie sind dem Beirat bereits 1977 beigetreten – zurückgegangen. Zurückgegangen ist auch die Förderung der Tschechen.

Im internationalen Teil des Berichtes wird als positives Beispiel die dänische Volksgruppe in Schleswig-Holstein angeführt. Da liest man jedoch nach, daß diese allein mit 13 Millionen DM im Jahre 1987 von der BRD gefördert wurde. Das ist schon ein komischer Widerspruch im Bericht: einerseits werden die Dänen als positives Beispiel im Ausland angeführt, andererseits wird das, was in Österreich getan wird, trotz der offensichtlichen großen Diskrepanz als positiv bewertet.

In diesem Zusammenhang gibt es einen Umstand, der mich besonders empört hat und mich zu einer parlamentarischen Anfrage veranlaßt hat: das Fördervolumen, daß in Österreich für die Minderheiten zur Verfügung gestanden wäre, wurde nicht einmal voll ausgeschöpft. Es ist eine halbe Million Schilling übrig geblieben; – die wurde einfach gar nicht ausgeschüttet.

Was für Kritiken gibt es noch?

Zum Beispiel die Tatsache, daß dieser sogenannte „Grundlagenbericht“ seiner Bezeichnung gar nicht gerecht wird, da er ja Volksgruppen negiert. Volksgruppen, die nach der Definition des VGG ganz klar als solche zu betrachten sind, wie beispielsweise die Roma und Sinti, kommen dort nicht vor, sie werden im gesamten Bericht nicht erwähnt. Die Slowaken in Österreich werden in einem Satz erwähnt. Das sind schon eklatante Mängel.

Oder ein anderes Beispiel: Da wird von einer "optimistischen Stimmung", die sich bei den Kroaten ergeben hätte, berichtet... Einmal davon abgesehen, daß davon wohl keine Rede sein kann: tatsächlich gibt es im ganzen Bericht keine Hinweise, die Grund für Optimismus bei den Kroaten geben könnten. Schließlich konnten im Berichtszeitraum wesentliche Bestimmungen des Volksgruppengesetzes, zum Beispiel die zweisprachige Amtssprachenregelung, nur durch Beschwerden beim Verfassungsgerichtshof durchgesetzt werden. Es gibt nach wie vor keine zweisprachigen Ortstafeln, keine entsprechenden Mittelschulen für die Kroaten im Burgenland. Diesen Umständen wird offensichtlich keine Bedeutung zugemessen.

Und dann die Tatsache, daß die neuen Minderheiten nicht einmal erwähnt werden, ist für mich auch nicht gerade ein Zeichen, daß dieser Bericht nach objektiven Kriterien angelegt wurde.

Was werden Sie und Ihre Fraktion dagegen unternehmen?

Wir haben Gelegenheit, sowohl im Ausschuß wie auch im Plenum zu diesem Bericht Stellung zu nehmen. Wir haben auch die Möglichkeit, unsere Zustimmung zu verweigern. Ich werde das in diesem Fall tun, obwohl ich grundsätzlich Berichte für etwas positives halte, aber sicher nicht einen mit solchen Inhalten.

Wir werden auf jeden Fall zum Ausdruck bringen, daß

wir uns zumindest eine seriösere Befassung gewünscht hätten und nicht subjektive Beurteilungen. Schließlich kann ein undifferenzierter Bericht auch zur Täuschung der uninformatierten Öffentlichkeit geraten.

Welche Minderheitenagenden konnten Sie, seit Sie im Parlament sind, wahrnehmen?

Der Arbeitskreis Minderheiten, der vor den Wahlen ins Leben gerufen wurde, arbeitet weiter. Es gibt zur Zeit eine 'Kärnten-Gruppe' und eine 'Wien-Gruppe', wobei sich eine den spezifischen Problemen der Slowenen in Kärnten widmet, die andere jenen der Kroaten in Wien und im Burgenland.

Diese außerparlamentarische Arbeit wird wiederum unter einem Dach zusammengefaßt und ist für meine Arbeit und den notwendigen Informationsfluß von enormer Bedeutung.

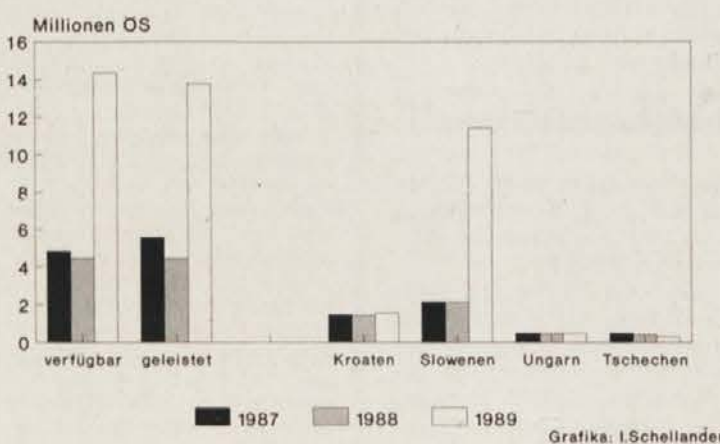
Andererseits kann ich nun auch parlamentarische Möglichkeiten ausnutzen: Etwa Anfragen stellen, konkrete Einzelinterventionen starten usw. So geschehen etwa mit der Anfrage bezüglich der Eindeutschung von slowenischen Namen; das ist an uns anhand der konkreten Probleme einer Einzelperson – es ging um behördenbedingte Probleme bei der gleichberechtigten Verwendung von slowenischen Vor- und Familiennamen – an uns herangetragen worden. Wir haben uns damit beschäftigt und die Angelegenheit an den zuständigen Minister weitergeleitet.

Dann gab es bereits Anfragen bezüglich der Anerkennung der Roma und Sinti als Volksgruppe, bezüglich der kroatischen Amtssprache im Burgenland, bezüglich der Ehrenerkennungen für die Kärntner Partisanen. Mehrere Anfragen gab es auch hinsichtlich des Förderungsvolumens der einzelnen Volksgruppen, und es gab auch Anfragen bezüglich der Aktivitäten des Kärntner Heimatdienstes.

Ich habe unter anderem in Plenardebatten Entschuldigungsanträge hinsichtlich der Erfüllung bisher nicht realisierte Bestimmungen des Staatsvertrages, Artikel 7, eingebracht. Bezeichnenderweise haben nur die Grünen zugestimmt.

VOLKSGRUPPENFÖRDERUNG 1987-1989

nach: Volksgruppenbericht der
Bundesregierung (erster Teil)

Osnovno
poročilo
brez prave
osnove!

Mag. Terezija Stoitsits, poslanka Zelene alternative v avstrijskem parlamentu in zastopnica manjšin, je v razgovoru z našim stalnim sodelavcem na Dunaju Igorjem Schellanderom ostro kritizirala tako imenovano osnovno poročilo zvezne vlade o položaju avstrijskih manjšin za časovno obdobje od leta 1987 do 1989.

Poleg kritike o višini finančne podpore, ki je v razmerju z drugimi evropskimi državami skromna, Stoitsiceva posebno poudarja dejstvo, da so se subvencije za koroške Slovence znatno zvišale šele v trenutku, ko sta obe osrednji organizaciji vstopili v narodnostni svet. S tem je vlada končno odkrila, katero funkcijo in kakšne cilje naj ti sosveti dejansko imajo.

Stoitsiceva v intervjuju tudi opozarja, da poročilo nekatere narodnostne skupine, ki jih zakon o narodnostnih skupinah iz leta 1976 jasno definira, povsem zamoled. Tako v poročilu Romi in Sinti sploh niso omenjeni, Slovaki pa le z enim stavkom. „To so očitne pomanjkljivosti“, je dejala poslanka ZAL v avstrijskem parlamentu. Odločno je zavrnila tudi pasajo v poročilu, ki govori o „optimističnem vzdušju“ znotraj hrvaške narodnostne skupnosti na Gradiščanskem in s tem v zvezi dejala, da o tem ne more biti govora ter da tudi v poročilu ni nobenih ugotovitev, ki bi tako optimistično oceno opravičile.

Na Gradiščanskem še vedno ni dvojezičnih topografskih napisov, ni ustrezne srednje šole za gradiščanske Hrvate, ureditev na področju uradnega jezika pa si je hrvaška narodnostna skupnost morala izboriti pri ustavnem sodišču.

Zastopnica manjšin je v razgovoru za naš list tudi napovedala, da bo na plenarni seji avstrijskega parlamenta zavzela stališče do tega poročila in da obstaja tudi možnost, da parlamentarna frakcija Zelenih nanj ne bo pristala.

Glede dejavnosti manjšinskega delovnega krožka znotraj ZAL pa je Stoitsiceva menila, da je koroška skupina aktivna ter da je to zunajparlamentarno delo zanj zelo pomembno.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

1. Rizzi-Preis an Dr. Gstettner, Dr. Saxer und an Helmut Scharf!

Der Rizzi-Preis für zukunftsweisende Initiativen auf dem Gebiet der interkulturellen Verständigung, welcher heuer vom Slowenischen Kulturverband/Slovenska

prosvetna zveza und vom Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten/Zveza slovenskih organizacij na Koroškem erstmals vergeben wird, wird am kommenden Dienstag, dem 26. Februar 1991, um 19.30 Uhr, im Europahaus in Klagenfurt/Celovec, Reitschulgasse 4, an Univ.-Prof. Dr. Peter Gstettner, Prof. Dr. Robert Saxer und den Dichter Prof. Helmut Scharf verliehen.

Die Laudatio werden der österreichische Bundesminister für Wissenschaft und Forschung Dr. Erhard Busek und Dr. Matjaž Kmecl, Schriftsteller und Mitglied des Präsidiums der Republik Slowenien, halten.

Vinzenz Rizzi (1816 – 1856), Kärntner, gebürtig aus Spittal an der Drau, war literarischer Vorkämpfer des Vormärz und Wegbereiter liberaler Ideen. Er setzte sich für die Gleichberechtigung aller Völker in den Habsburger Ländern ein. Sein Apell „Nicht unterdrückt, sondern erlernt soll die slowenische Sprache werden!“ war ein Auftakt zur Schaf-

fung einer Kultur des Zusammenlebens in Kärnten, gültig nicht nur für seine Zeit, sondern auch für die kommenden Jahrhunderte.

Rizzis Bedeutung reicht weit über die Grenzen der Kärntner Provinz hinaus. Dies beweisen die schwelenden und eskalierenden nationalen Konflikte im heutigen Europa.

Auch ÖVP hat Volksgruppensprecher

Nach der Grünen Alternative hat nun auch die Parlamentsfraktion der ÖVP einen Volksgruppensprecher „gekört“. Nationalratsabgeordneter Paul Kiss stammt wie die Grün-Abgeordnete Mag. Terezija Stoisits aus dem Burgenland. Kiss ist von Beruf Pädagoge, war über zwölf Jahre Bürgermeister in der deutsch-kroatisch-ungarischen Gemeinde Oberpullendorf und seit 1987 Abgeordneter zum Nationalrat. Der Slovenski vestnik wird Abgeordneter Paul Kiss („Konstruktiv und engagiert will ich mithelfen, Anwalt der österreichischen Volksgruppen zu sein“) in einer der nächsten Ausgaben vorstellen.

Eltern, meldet Euer Kind zum zweisprachigen Unterricht an!

Früher als in den Jahren zuvor, findet die Schülereinschreibung an den Volksschulen Kärntens heuer bereits vom 1. bis 20. März statt. Mit der Einschreibung des Kindes in die 1. Klasse haben die Eltern auch die Möglichkeit, ihr Kind zum zweisprachigen Unterricht anzumelden!

Die Fachvereinigung zweisprachiger Pädagogen, die politischen und kulturellen Organisationen der Kärntner Slowenen, sowie zahlreiche andere Institutionen (Universität, internationale Minderheitenorganisationen usw.) rufen die Eltern in ganz Kärnten, besonders im zweisprachigen Gebiet, dazu auf, ihr Kind zum zweisprachigen

Unterricht anzumelden und ihm damit eine breite schulische Ausbildung in beiden Landessprachen zu ermöglichen.

Der zweisprachige Unterricht stellt zweifellos eine solide Grundlage für ein friedliches Zusammenleben von Nachbarn in einer Region dar, erhöht darüber hinaus auch die Berufsaussichten des Einzelnen und bildet ferner einen Beitrag zur Förderung der wirtschaftlichen Entwicklung einer Region.

Melden Sie also Ihr Kind zum zweisprachigen Unterricht an. Nähere Auskünfte erhalten Sie in jeder Schuldirektion bzw. bei den Lehrerinnen und Lehrern.

Alpen-Adria Koordinationstreffen

Die Jahresplanung 1991 und der Golfkrieg standen im Mittelpunkt des Alpen-Adria Koordinationstreffen der Friedensgruppen in Ljubljana. Beschlossen wurden:

* ein Alpen-Adria-Lehrerseminar zum Thema Friedens-erziehung vom 25. bis 30. 8. 91 in Slowenien. Angehörige der Universitäten Klagenfurt

und Ljubljana sowie die italienische Lehrer-Organisation CEPAS haben ihre Mitarbeit zugesagt.

* eine Resolution gegen den Golfkrieg, die eine Beendigung dieses ungerechten Krieges und internationale Maßnahmen zur Verhütung von Kriegen fordert. (Siehe Leserbrief!).

Samozavestna integracija ali raje nadvlada v getu?

Dr. Kristijan Schellander

Pod naslovom „Evropeizacija manjšinske politike“ je v tem listu 16. januarja Marjan Sturm objavil svoja izhodišča za nov narodnostni preogram koroških Slovencev. Tema se mi zdi pomembna, zato bi rad priložil nekaj misli.

Jasno mi je, da imam kot na Dunaju živeči Slovenec, ki se mudi več v tujini kot na Koroškem, do manjšinskega vprašanja drugačen pristop kot nekdo, ki se s to tematiko ukvarja vsak dan, bodisi v kulturnem in političnem delu ali celo poklicno. Zato se mi v pogovorih s prijatelji na Koroškem dostikrat zgodi, da mi pravijo: zate je enostavno, ti lahko govoriš in kritiziraš, ko pa ne veš, kako težko je politično delovati na Koroškem. To po eni strani zagotovo drži; po drugi strani pa je tudi tako, da je z nekoliko oddaljene točke stvari mogoče videti bolj svobodno. Če imaš neposredno pred očmi manj dreves, vidiš več gozda.

Zame je izpoved omenjenega Sturmvega predloga ta, da moramo koroški Slovenci iskati rešitve v samozavestni integraciji in ne v zapiranju vase; multikulturalnost si razlagam kot pripravljenost, da si poleg lastnega jezika in kulture odprti tudi za jezik in kulturo sosedov, za sodelovanje z njim in s tistimi, ki se po običajnem priznavalnem principu ne smatrajo več za Slovence. Multikulturalna družba ni nekaj enostavnega, a priori solidarnega. Funkcionira samo, če udeleženci v njej najdejo prava pravila za igro, so pripravljeni za tolerantnost. Ta strpnost pa ni preprosta karakterna lastnost dobrih ljudi, temveč naporen posel in delo, ki pa se plača.

Pristop se mi zdi pravilen. Vseeno, kako krivično je z nami ravnala zgodovina – moramo se sprijazniti z današnjostjo. Ta pa zame v glavnem pomeni, da smo premajhni, da bi se še naprej lahko vedli kot državnica v državi.

Bodimo si odkriti: bistvene politične uspehe zadnjih let smo dosegli samo ob solidarnosti oz. s pomočjo nemško govorečih struktur in posameznikov. Če se spominjam svoje politizacije: prve politične izkušnje sem pridobil v slovenski skupini takratne vseavstrijske Zveze socialističnih srednješolcev (VSM), ki je svoj čas obstajala v dijaškem domu Slovenskega šolskega društva. VSM je bila sploh organizacija, v kateri se je ob sodelovanju in v dolgih in angažiranih diskusijah z nemško govorečo napredno mladino oblikoval kritični duh v vrstah slovenskih dijakov in študentov; tam je bil izvir, ki je vodil skupaj z nemško govorečimi kritični dijaki k prvemu ofenzivnemu nastopu proti koroškemu načinu slavljenja 10. oktobra ob njegovi 50-letnici leta 1970 in do prvih napisnih akcij, ki so predramile zašpano, z velikima strankama povezano slovensko vodstvo. Odpor proti preštevanju manjšine in proti ločevalnemu modelu, poročilo rektorske konference, uspeh pri ustavnem sodišču v zvezi z dvojezičnim šolstvom, in – če kot uspeh vrednotimo tudi svoječasno kandidiranje Karla Smoljeja na listi Zelene alternative – vse to je bilo mogoče le s pomočjo in ob sodelovanju s pozitivnimi nemško govorečimi

silami.

Če danes vodilna skupina v Narodnem svetu nekako postavlja koncepcijo multikulturalnosti v nasprotje s samostojnim nastopanjem kot stranka ali monolitno narodno zastopstvo v obliki zbornice, potem nisem gotov, za kaj jim res gre. Moj osebni vtis je, da jim gre bolj za nadvlado v narodni skupnosti, ker so pač trenutni politični pogoji v Sloveniji, ki končno bistveno financira manjšinske strukture, za njihovo politično in ideološko strujo ugodni. Sicer pa slogan „samostojnost“ dostikrat ni nobena ovira, da se pustijo vpreči v voz Slovencev nenaklonjenih nemško govorečih sil gor do Haiderja. Vsaj dogajanja v zvezi s koordinacijskim odborom in način priprave za uvedbo manjšinske zbornice si ne morem razlagati drugače.

Toda če hoče manjšina te velikosti in ekonomske moči na Koroškem preživeti in se razvijati, to lahko uspe samo preko iskrenega in enakopravnega dogovarjanja v lastnih vrstah in z odprtostjo in integrativnostjo v odnosih navzven. Seveda se mora tudi večinski narod znebiti predsodkov in strahov pred manjšino, ki jih prenapenjajo Haider, Heimatdienst itd. Toda korak do sosedov moramo napraviti tudi mi, da bo spoznal neutemeljenost predsodkov in strahov. To se mora odražati v kulturnem delu, v slovenskih časopisih, pri znanstvenem delu, pri volitvah in še kje. Tako pa naj ne bi bilo samo v narodno-obrambnih aktivnostih, torej ob priložnostih, ko je treba preprečiti kak nacionalistični napad na naše pravice, temveč kot normalen način narodnega življenja.

Čeprav sem se v tem delu sveta mudil službeno samo nekaj tednov, sem nekaj praktične multikulturalnosti konec lanskega leta doživel v Singapuru, Hongkongu, Tajski in v Maleziji. Seveda so zgodovinska in družbena ozadja drugačna kot pri nas; toda značilna je (za nas Srednjeevropejce neverjetna) mešanica različnih narodov, jezikov, religij, ras in kultur. Ne bi bilo točno, če bi trdil, da med raznimi narodnostmi ni nobenih nasprotij in trenj, toda eno je očitno: en element sorazmerno visoke stabilnosti in izredne gospodarske uspešnosti je prav odprtost v upoštevanje in pozitivno koriščenje nacionalnih in kulturnih raznolikosti. V Singapuru se npr. šolarji najprej učijo svojega materinega jezika, toda drugi jezik je angleščina, katere se učijo vsi. Preko vseh razlik so ljudje torej v stanju, da se pogovorijo, vsak pa ostaja to, kar je po svojem narodnem izvoru: Kitajec, Malajec, Tajec ali karkoli že. In kar je pomembno: ljudje, katere sem srečal – od taksistov do bankirjev, to smatrajo za pozitivno, oplajajoče. Če to ne bi, bi v teh deželah lahko vladala neverjetna napetost med različnimi skupinami in o gospodarskem napredku ne bi bilo sledu. Prenešeno na naše pogoje bi se Slovenci od njih lahko precej naučili.

Če sem že pri tej temi, še nekaj besed o gospodarstvu. Rektorska konferenca je v svojem poročilu med drugim ugotovila, da je pri koroških Slovincih očitna manjkajoča profesionalnost in širina vodilnih struktur, in da zaradi tega prevladuje „beg možganov“, kvali-

ficiranih sil v avstrijske metropole. Ta izpoved velja nasplošno, prav posebej pa še za gospodarstvo.

Najprej: beg kvalificiranih ljudi v metropole ni nič specifično koroškega, temveč se pojavlja tudi drugje v Avstriji in po svetu. Je pač dejstvo, da je v velikih mestih več zanimivih in bolj plačanih delovnih mest.

Drži pa, da je odvisno tudi od določenih konkretnih pogojev, ali je ta beg večjega ali manjšega obsega. Ocenjujem, da je pri koroških Slovincih sorazmerno pomemben. Seveda so naše gospodarske strukture preskromne, da bi mogle zaposliti vse visokokvalificirane ljudi. Toda obstaja tudi vprašanje, ali je kvalifikacija tudi res vedno odločujoča.

Moj vtis je, da ob obstoječih problemih in pomanjkljivostih v naših gospodarskih strukturah ne izrabljamo vseh virov, ki bi bili na razpolago. Pri oblikovanju nekakšne strategije slovenske narodne skupnosti na Koroškem na področju gospodarstva, ali pa pri iskanju najbolj sposobnih ljudi za razne vodilne funkcije se ne spominjam, da bi kdaj prišlo do javnega razpisa in izbire po strokovnosti in izkušnjah. Taborsko mišljenje ima prej ko slej, morda celo bolj kot v preteklosti, visoko konjunkturo. Odločitve so dostikrat sprejete po lepi stari komunistični in avstrijski praksi za zaprtimi vrati te ali one politične strukture – odvisno od tega, kdo ima kje v tistem trenutku močnejše prijatelje. (Trenutno menda menedžerje mešanih podjetij npr. kličejo na instruktivne razgovore na sedež Narodnega sveta.)

Da ob taki praksi profesionalnost ne more priti v potrebiti meri do izraza, da so uspehi večinoma skromni in da marsikoga, ki bi lahko kot strokovnjak pozitivno prispeval k razvoju v naših gospodarskih strukturah, le-te ne mikajo, me ne preseneča. (Eno izkušnjo te vrste sem dobil tudi sam: pred leti sem imel razgovor z gospodarskim funkcionarjem, ki me je vprašal, če ne bi bil pripravljen prevzeti nalogo v slovenski bančni ustanovi na Koroškem; čeprav sem bil očitno sprejemljiv in zadosti kvalificiran za odgovorno službo v pomembni dunajski banki in kasneje pri eni največjih evropskih bank, je eden obeh „taborov“ začel v ozadju hujskati proti meni, še preden sem sploh resno začel razmišljati o predlogu. Očitno se mi je, da sem „komunist“ in pač z „one“ strani. Seveda mi tega nihče ni povedal v obraz, bil sem celo čez nekaj časa od banke formalno vprašan, če bi hotel delati pri njih, toda v ozadju je teklo opravljanje in nasprotovanje. Ko sem za to zvedel, je zame ideja vrnitve na Koroško ob drugih vzrokih takoj umrla, kajti pod takimi pogoji gre več časa in energije v frakcijske konflikte kot v strokovno dejavnost).

Z zapiranjem v lastni krog, tabor ali narodnost profesionalnost na nobenem področju ne more priti do prave veljave, brez nje pa tudi ni mogoče doseči bistvenih uspehov in napredka.

Zelal bi si, da bi takšna spoznanja igrala tudi večjo vlogo v odnosih v komunikacijskem stilu znotraj manjšine in pri izdelavi novega narodnostnega programa.

10. marca 407.000 volilnih upravičencev

Pri občinskih volitvah 10. marca letos bo na Koroškem imelo volilno pravico 407.328 Korošič in Korošcev. To je za 20.536 oseb več kot pri zadnjih volitvah leta 1985. Ženski spol je v premoči, saj bo na volišča šlo kar 215.504 žensk in samo 191.824 moških.

Prijeten večer z domačimi planinci

Pretekli teden je Slovensko planinsko društvo Celovec pri Miklavžu v Bilčovsu priredilo večer z domačimi planinci. Po pozdravu predsednika Hanzija Lesjaka je Joško Igere predaval o svojem vzponu na najvišji vrh Evrope Mont Blanc. Posebna pozornost je veljala zaslužnim članom SPD Celovec, ki so v zadnjih letih delovali v prid društva, bodisi, da so skrbeli za poživitev SPD Celovec, ali pomagali pri gradnji koče nad Arihovo pečjo, in ne nazadnje zvestnim dežurnikom.

Iz rok predsednika Slovenske planinske zveze Slovenije Andreja Brvarja, ki je v svojem govoru podčrtal pomen zamejskih planinskih društev, so srebrna priznanja prejeli: Stanko Schellander, Franc Rehsmann, Lojzka in Franček Černut ter Franci Kropivnik; bronasta priznanja pa: Jozi Rasinger, Ludvik Lesjak-Temp, Karl Sekol, Blaž Gasser, Ferdi Kulnik in Tone Valentinič.

Tudi Luba Urbajsu, ki je že pred leti prejel zlato priznanje, je veljala posebna pozornost in zahvala.

Tudi Slovensko planinsko društvo Celovec se zahvaljuje in čestita nagrajencem za njihov trud in požrtvovalno delo v prid slovenskemu planinstvu.

V imenu nagrajencev se je zahvalil Franček Černut, ki je med drugim dejal, da mu je delo za planinsko društvo srčna zadeva in obogatitev njegovega življenja.

Marjan Čertov je s čudovitimi posnetki prikazal, da se koroški Slovenci ne bojijo tudi himalajskih vrhov.

Sporočilo

Zveza slovenskih žena sporoča, da bo izlet v občino Zalec, kjer bomo v novembrskih poplavih najbolj prizadetim ženskam v okviru majhne slovesnosti izročile denar iz akcije „Žene pomagajo ženskam“, v torek, 5. marca 1991.

Ob tej priliki si bomo lahko ogledale tudi tovarno nogavic na Polzeli.

Prijave in informacije dobite pri Milki Kokot – tel. 0463/51 43 00/40

Prisrčno vabljenje!

Želuče niso smetnjak!

Že več let teče razprava o lokaciji čistilne naprave za tako imenovano Zvezo za odplake Vrbsko jezero-zahod. Zdaj jo očitno vsaj zastopniki občine Vrba nameravajo zgraditi sicer na območju občine Vrba, toda točno ob Koviškem potoku, kar bi pomenilo veliko obremenitev za vas Želuče (občina Bilčovs). Pa ne samo to: ta varianta bi bila tudi najdražja, saj bi morali v ta namen zgraditi celo poseben most čez Dravo. Jasno torej, da so se Želučani proti takemu načrtu pripravljeni boriti, kar so že nakazali s protestno akcijo na samem informacijskem srečanju.

Pred kratkim so se zastopniki omenjene zveze za odplake in občine Vrba odločili, da o svojih načrtih obvestijo Želučane in člani bilčovskega občinskega odbora. Na zborovanju na kraju samem je bilo rečeno, da gre za čistilno napravo, v katero bi odvajali svoje odplake prebivalci občin Šentjakob, Vernberk, Vrba in Rožek, torej skupno kar 55.000 prebivalcev. Za gradnjo tako velike biološke čistilne naprave pa bi potrebovali kar 3 hektarje veliko zemljišče, pri čemer pa doslej še tudi ni znano, ali bi bila dodatno potrebna tudi naprava za sežiganje nekaterih posebnih odpadkov, ki jih ni mogoče razgraditi s samo čistilno napravo.

Tako lokacijo so doslej skušali najti že v Žopračah, Rožeku, Bregu pri Rožeku, blizu Pulpič, v Šentilju in Veliki vasi pri Šentjakobu. V vseh krajih pa so jim prebivalci doslej nasprotovali, saj je prav ta del Roža že hudo obremenjen. Tam se nahaja

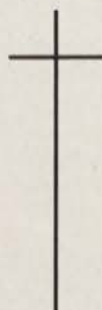
Slovo od Terezije Schellander

Včeraj smo se na bilčovskem pokopališču poslovili od Terezije Schellander, ki je po dolgi teži bolezni, stara 84 let, umrla minulo soboto. Žalujemo sorodnikom in prijateljem ob smrti priljubljene učiteljice izrekamo iskreno sožalje.

jez ob Dravi, skozenj vodi ožilje rafinerije, pa tudi karavanška avtocesta bo povzročila znižanje življenjske kvalitete. Zato ni čudno, da so zagovorniki čistilne naprave blizu Želuč tudi v tem primeru naleteli na odpor domačinov in predstavnikov občine.

Domačini so jih pričakali s transparenti, s katerimi so opozorili, da „Želuče niso smetnjak za Vrbo in druge občine“, izrazili so svojo bojazen pred smradom, večjim prometom in morebitnimi strupenimi plini, ki nastajajo pri sežiganju raznih odpadkov, hkrati pa je mag. Alenka Weber tudi napovedala ustanovitev posebne iniciative občanov.

Tak načrt so na sestanku zavrnili tudi predstavniki bilčovske SPÖ- in EL-frakcije. Za SPÖ je podžupan Franc Gasser dejal, da tak načrt lahko pojmuje le kot predvolilno taktiko občinskih predstavnikov iz Vrbe, županja Štefi Quantschnig (SPÖ) in odbornica EL Ingrid Zablatnik pa sta opozorili na potrebo po protestnih akcijah zoper te načrte. Čeprav je celo predstavnik Zveze za odplake Ferdinand Vouk sam dejal, da se mu zdi ta lokacija neprimerna, tako po legi kot tudi po potrebni izgradnji novega mostu, bo prav ta odpor namreč nujen. Iniciativa so medtem tudi že ustanovili.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v ponedeljek, dne 18. februarja 1991, v 57. letu starosti, nenadoma zapustil naš priljubljeni sodelavec

Ivan Brumen

Dragi pokojnik je bil dolgoletni zvesti sodelavec Zveze slovenskih zadrug v Celovcu ter priznan in priljubljen tako pri vodstvu kot pri ostalih sodelavcih naše ustanove. Ohranili ga bomo v trajnem in hvaležnem spominu.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 21. februarja, ob 14.00 uri na farnem pokopališču v Škocijanu.

Celovec, dne 18. februarja 1991

ZVEZA SLOVENSKIH ZADRUG V CELOVCU
Odborniki, poslovodje, obratni svet

Smučarski tečaj SŠZ

Smučarskega tečaja Slovenske športne zveze v Weißenbachu v dolini reke Enns se je pretekli teden udeležilo 45 ljubiteljev smučanja in snowboardinga. Na bregovih Hauser-Kaibling in Planai je Richard Kunčič del udeležencev na Elanovih deskah seznanil z osnovami privlačnega snowboardinga, ostali pa so se z Antonom Mallejem in Danilom Prusnikom izpopolnjevali v tehniki alpskega smučanja. Ko so se starši urno spuščali po strmih bregovih, so bili njihovi otroci v dobri oskrbi

Anice Wiegele iz Zahomca. Učila jih je osnovno tehniko alpskega smučanja. Ob koncu smučarskega tečaja so udeleženci preverili svoje znanje v veleslalomu. Najhitrejši so bili Dunja Germ in Franc Trap (alpsko smučanje) oz. Miša Warasch in Valentin Božič ml. (snowboarding). Da pri smučanju ob vsej izurjenosti, obvladani tehniki in modernem materialu lahko pride do poškodb, je žal na svoji koži izkusila Marta Germ iz Nonče vasi, kateri želimo čim hitreje okrevanje.

Zerzer ravnatelj v Šentpetru

Dr. Janko Zerzer, germanist in dolgoletni profesor na slovenski gimnaziji in razrednik prvega razreda nove dvojezične trgovske akademije v Celovcu, je z mesecem februarjem prevzel vodstvo

srednje šole za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu. Dr. Zerzerju, ki je že več kot desetletje poučeval na tej šoli, želimo na novi odgovorni dolžnosti veliko uspeha.

V letu 1990 največ zaposlenih, toda tudi največ brezposelnih!

V lanskem letu je bilo na Koroškem zaposlenih povprečno 183.000 delojemalcev, kar pomeni najvišje registrirano število od leta 1945 dalje. Absolutni rekord pri zaposlenosti je bil dosežen julija 1990, ko je na Koroškem bilo javljenih 197.737 delojemalcev.

Povprečno število 183.000 za leto 1990 presega do tedaj veljavno povprečje iz leta 1989 za 2.790 delojemalcev. Pred desetimi leti je bilo šte-

vilo zaposlenih nižje za okoli 11.000, pred 20 leti pa za 36.500.

Kot javlja deželna tiskovna služba, pa narašča tudi število brezposelnih. Leta 1990 jih je bilo v povprečju 13.741 ali za 3,4 odstotka več kot leto poprej. Število nezasedenih delovnih mest pa je lansko leto na Koroškem znašalo – pravtako v letnem povprečju – 4.043, kar pomeni, da je bilo leta 1990 na voljo 683 več delovnih mest kot leta 1989.

Slovo od Antona Vejnika

V nedeljo se je kljub slabemu vremenu na kapelskem pokopališču zbrala velika množica sorodnikov, prijateljev in znancev in pospremila na zadnji poti starostu kapelskih čebelarjev, v 93. letu umrlega Antona Vejnika iz Kort.

Pokojni Anton je bil rojen v Remšeniku. Že kot dvajsetletni pobič je začel gojiti čebele, se z njimi ukvarjal pozneje v Beli, kjer si je postavil svoj dom, in nadaljeval tudi v Kortah, kamor se je po smrti žene priselil k svoji hčeri k Grubelnikovim. Poleg tega pa je rajni Toni, kot

so ga imenovali prijatelji, do zadnjega izdeloval panje in vse potrebno čebelarstvo orodje.

Na zadnji poti mu je zapel kapelski cerkveni zbor, mašo zadušnico sta opravila kapelski župnik Poldej Cunder in obirski župnik Tomaž Holmar, ki je obširneje spregovoril o pokojnikovem življenju in veri, ob odprtem grobu pa se mu je zahvalil predsednik kapelskih čebelarjev Mihi Kuchar.

Hčeram in sinu ter ostalemu sorodstvu izrekamo naše iskreno sožalje.

Kakor posameznika
oblikujejo le drugi ljudje,
tako se oblikuje tudi ljudstvo po
spodbudi kakega drugega ljudstva.
To pa ne ovira samostojnega
oblikovanja ne posameznika
ne ljudstva.

P. Rizzi.

Vincenc Rizzi je bil bojevnik za svobodo in enakopravnost vseh narodov!

V torek, 26. februarja ob 19.30 uri bosta Slovenska prosvetna zveza in Zveza slovenskih organizacij v Evropski hiši v Celovcu podelili tako imenovano Rizzijevo nagrado za vzorne iniciative v prid medkulturnemu sodelovanju. Dobitniki bodo univ. prof. dr. Peter Gstettner, prof. dr. Robert Saxer in prof. Helmut Scharf. Ob tej slavnosti bosta spregovorila zvezni minister za znanost in raziskovanje dr. Erhard Busek in pisatelj in član predsedstva Republike Slovenije dr. Matjaž Kmecl. Nagrada je poimenovana po koroškem literarnem bojevniku Vincencu Rizziju (1816–1856), ki vam ga bomo na tem mestu podrobneje predstavili.

„Ne zatirati ga, ampak naučiti se je treba slovenskega jezika“ – tako je literat Vincenc Rizzi že v predmarčni dobi pozival in se zavzemal za enakopravnost vseh narodov v habsburški deželi Koroški. Njegov poziv za ustvarjanje kulture sožitja na Koroškem pa naj ne bi veljal samo za njegov čas, aktualen je tudi danes in bo seveda tudi še v prihodnjih stoletjih.

Vincenc Rizzi je bil koroški novinar, literat in duhovnik. Rodil se je leta 1816 v Spittalu ob Dravi. Že kmalu je zgubil očeta in zato preživel otroška in mladeniška leta pri svojem stricu, ki je bil župan v Ljubljani. Tam je tudi obiskoval gimnazijo in licej, poučeval pa ga je med drugimi znani Prešernov prijatelj Matija Čop. Rizzi je bil torej dober poznavalec slovenskega jezika in naroda, kot takšen je tudi že zgodaj spoznal pomen in delo Franceta Prešerna.

Duhovnik, liberalec in pripadnik nemškega rodu se je boril za to, da bi to, kar bi si priboril njegov (nemški) narod, bilo samoumevno tudi za vse druge narode, večje in manjše. Že leta 1850 je v nemškem mesečniku za Koroško izdal zanimiv esej z naslovom „Narodnosti na Koroškem“, v katerem je razpravljal o tem, kaj je vindišarsko, kaj slovensko, analiziral mehanizme germanizacije na Koroškem in učil sodobnike, kako pomembno bi bilo učenje jezika sosedov.

V omenjenem eseu je med drugim zapisal tole:

„Wißt ihr, was das heißt, der Ausbildung einer Sprache hindernd in den Weg

zu treten? Es ist eine Sünde, ein Verbrechen an der Menschheit, ihr mordet die Bildung eines Stammes, wenn ihr die Bildung seiner Sprache vereitelt, und ihr tut dies, wie ihr der Masse des Volkes den Unterricht nicht in seiner Sprache erteilen läßt. Es kann jedes Volk nur an seiner eigenen Sprache herangebildet werden....“

Te Rizzijeve besede so veljavne tudi še danes, prav zato se po njem imenuje nagrada, ki jo bosta SPZ in ZSO podelili neutrudnim bojevnikom za pravice slovenske narodnosti na Koroškem, nemško govorečim prijateljem, koroškemu avtorju Helmutu Scharfu, ki se je v svojih delih vedno spet zavzemal za enakopravnost slovenskega naroda na Koroškem, znanstveniku dr. Robertu Saxerju, ki je raziskoval koroške dnevnike in njihov odnos do manjšine, in ne nazadnje univ. prof. dr. Petru Gstettnerju, ki je že dostikrat na svoji koži občutil, kako gre tistemu, ki se na Koroškem zavzema za pravice slovenske narodnosti. Gstettner se je, kot Saxer, v več knjigah posvetil dvojezičnosti na Koroškem, problemom šolstva, nemškemu nacionalizmu in identiteti pripadnikov slovenske narodne skupnosti. V tej zvezi je vedno znova imel težave s KHD, ki ga je tožil. Vsem težavam navkljub pa je ostal zvest borec za naše pravice.

Vsi trije prejemniki nagrade so torej danes – kot Rizzi pred 140. leti – na strani tistih, ki se zavzemajo za enakopravnost narodov.

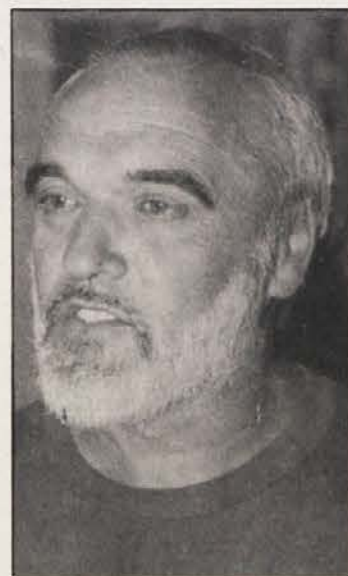
Valentin Oman v Tacnu

V okviru prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku je bilo v Šolskem centru republiškega sekretariata za notranje zadeve v Tacnu pod Šmarno goro pretekli ponedeljek, 11. februarja odprta razstava koroškega umetnika Valentina Omana. Podobne kulturne akcije v kadetski šoli niso kaj izjemne, saj imajo že bogato tradicijo in spadajo v program kulturne in umetniške vzgoje miličnikov.

Umetnika Omana je najprej pozdravil učenec Robert Perc, o slikarju, njegovih delih, motiviki in izpovednosti je spregovoril kulturni animator Tone Umek, ravnatelj šole Bojan Potočnik pa ga je predstavil kot umetnika, ki je lahko v tem času upravičeno simbol vseh Slovencev.

Odprtje razstave Omanovih del je po vesteh iz Šolskega centra RSNZ zbudilo veliko zanimanja slovenske kulturne javnosti. Udeležili so se je tudi slovenski minister za šolstvo dr. Peter Vencelj, podsekretar za notranje zadeve Niko Ševart in mnogi visoki politični predstavniki. Iz kulturne srenje pa sta bila v vrsti imenitne strukture umetnikov tudi vodilni likovni kritik dr. Ivan Sedej in urednik kulturnih oddaj RTV Slovenija Jože Hudeček, z

avstrijske strani pa se je otvoritve udeležil vodja dunajskega Inštituta za južno in

Valentin Oman

jugovzhodno Evropo pri filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani Felix J. Bister.

Očitno dobro razpoložen je Oman proti svoji navadi obširno spregovoril o svojem ustvarjanju, kako je treba razumeti likovno delo, o tehnikah, motiviki in izpovednosti svojih slik. Ob tem je med drugim tudi poudaril, da še ni zasledil, da bi kakšna tovrstna šola pripravila takšno razstavo.

V Šolskem centru pa so poskrbeli tudi za množičen ogled razstave. Vključili so jo v program predmeta umetnostne vzgoje, tako da si jo bodo do konca t.m. ogledali vsi kadeti ob razlagi mentorja za kulturo in vsi oddelki šol RSNZ v Ljubljani, dogovorjeni pa so tudi z vodstvom ljubljanske likovne akademije za študijske obiske njenih študentov.

Ob odprtju Omanove razstave je bil predviden tudi glasbeni nastop terceta Rož in branje pesmi Andreja Kokota, kar pa je zaradi zasneženosti mejnih prehodov žal odpadlo.

Vrsta dejavnosti ob Gallusovi 400-letnici

Leto 1991 pomeni za Slovence enega največjih kulturnih dogodkov tega stoletja. V tem letu obeležujemo 400-letnico smrti slovenskega renesančnega skladatelja – svetovnega glasbenega velikana – Jakoba Gallusa Petelina (1550–1591).

V času, ko Slovenci v Sloveniji potrjujemo svojo narodno samobitnost, nam Gallus daje priložnost, da z obeležitvijo obletnice njegove smrti v najširšem merilu opozorimo druge narode, da imamo tudi mi svoje lastne kulturne korenine in tradicijo vrhunskih glasbenih stvaritev že več kot štiristo let, pa čeprav je morala Gallusova glasba nastajati na tujem spričo takratnih razmer, ko na domačih tleh za kaj takega ni bilo možnosti.

Med mnogimi rojaki, ki so se v naši zgodovini podali v tujino, je zagotovo med najznamenitejšimi imeni prav Gallus Carniolus, po naše Petelin s Kranjske. Zato je prav, da vsi Slovenci, tudi tisti po širnem svetu, počastimo spomin našemu umetniku in njegovemu velikemu, enkratnemu delu.

O Jakobu Gallusu vemo pravzaprav zelo malo, saj zapisanih podatkov o njegovem rojstvu in mladostnem življenju skoraj ni. Zato še danes pri kraju njegovega rojstva, za katerega je največkrat navedena Ribnica, navedemo tudi Idrijo in Šentviško goro na Tolminkem, kjer so pač v tistem času živeli rodovi Petelinov. Njegov vzdevek Carniolus oziroma Kranjski pa nam iz prve roke priča, od kod izhaja.

Rodil se je nekje med 15.

aprilom in 31. julijem 1550. Že kot deček se je posvetil glasbi zaradi notranjega nagnjenja in veličine glasbene umetnosti. Z glasbo se je ukvarjal sistematično, morda najprej v stiškem samostanu. Okrog leta 1565 je odšel v Avstrijo v benediktinski samostan Melk in nekaj let kasneje na Dunaj, nato pa je potoval po Avstriji, Norveški, Češki in Sleziji. Zadnja leta je bil zaposlen kot kantor v cerkvi sv. Jana na Brehu, kjer je sodeloval do zgodnje smrti 18. julija 1591. Tu je veliko skladal in tudi izdal večino svojih del. Navezal je stike z vrsto cerkvenih in posvetnih odličnikov, ki so bili pobudniki njegovih skladb in še posebej s pomembnimi glasbeniki.

Gallusovo ustvarjanje obsega maše, motete in posvete skladbe za zbor.

Slovenci bomo to obletnico počastili z vrsto prireditev doma in po svetu, izšle so zbirke njegovih skladb v notnih zvezkih, izšle so plošče in kasete.

Z namenom, da bi bila Gallusova glasba z nami tudi v likovni podobi, je izšel Gallusov koledar – grafična mapa akad. grafika Črtomirja Freliha s CD ploščo oz. kaseto z madrigali in moteti v izvedbi Slovenskih madrigalistov in dirigenta Janeza Boleta. Koledar predstavlja čudovito povezavo med latinsko besedo, na katero je Gallus pisal skladbe (v slovenskem, nemškem in angleškem prevodu), glasbo v odlični izvedbi Slovenskih madrigalistov in seveda osmimi grafikami – umetninami akademskega grafika Črtomirja Freliha, ki jih je ustvaril ob poslušanju Gallusove glasbe in po motivih besedil. Koledar – grafična mapa je na razpolago s koledarskim delom tako za 1991 kot za 1992 leto.

Gallusov koledar, kasete in plošče Slovenskih madrigalistov lahko naročite na naslovu: Gallus Carniolus d.o.o., Vojkova 1, 61000 Ljubljana, tel. 061/310-734. Cena koledarja je 400 din/44 DEM/, plošča in kasete pa so po 90 din/10 DEM/ in stroški poštnine.

Tomaž Bole

Pozdravljeni, otroci!

Si boste sami izmislili konec zgodbe o medvedku Medolinu?

– Zakaj si moram pred spanjem umiti zobe? – je brundal medvedek Medolin in iztiskal zobno pasto na ščetko.

– Le kdo si je izmisлил pidžamo za medvedke. Jaz imam kožuh in me prav nič ne zebe. Aaaaah, kako sem zaspan....

Samo še budilko navijem, pa lahko zaspim. Danes sem se v vrtcu naučil, kako se to naredi. Takole...

*Iz: Končaj zgodbo, Mate Lovrič, založba
„Naša деца“, 1988*

Kako sta prišla Mufko in Cufko v Mojmirovo kletko

Nekega dne je po živalskem vrtu hodila modra kokoška in na vse pretege kokodakala, da bo znesla jajce. Vsi so je bili že siti, zato jo je čuvaj zaprl v Mojmirovo kletko in ji rekel: „Če se boš drla, te bo požrl.“

Mojmir pa je bil vljudna in šolana žival, kot le more biti krokodil, zato ji je rekel: „Brez strahu, gospa koklja, ne bom vas, ne. Mene zanimajo druge reči.“

No, in tako se je gospa koklja pomirila in v resnici znesla jajce. Bilo je prav veliko jajce, vsaka putka ne znese takega, in modra kokoška ga je zaljubljeno gledala. Potem je sedla nanj in ga valila.

Valila ga je in valila, bilo je nekaj sonca pa malo dežja in lepega dne je v jajcu zaključvalo. „Jej!“ je rekla modra kokoška razburjeno, iz jajca pa je bilo slišati še močnejše „tok tok tok“. Potem se je lupina razpočila in iz nje je skočilo pišče.

In za njim še eno

Ne boš verjel, ampak zares sta bila dva. Bila sta rumena, puhasta, komaj sta stala na majavih nožicah in začudeno odpirala kljunčka.

„Jej!“ je rekla modra kokoška do konca zaljubljeno. „Gospod Mojmir! Ste že videli kaj tako ljubkega? Mufko in Cufko! Ljubčka!“ In ju je ljubeče gladila s kljunom.

„Ljubka sta res,“ je rekel Mojmir. „Ampak lepota tudi ni vse, gospa mati.“

„Kaj pa je vse?“ je čivknil Mufko.

„Jaz bom vse kar pozobal,“ je rekel Cufko. Kako se je Mojmir smejal! „Sta že prava!“ jima je rekel. „Prebral sem veliko knjig in vem, da so najvažnejša stvar vprašanja.“

„Kaj naj pa vprašam?“ še je zanimal Cufko. „Poslušaj, zakaj pa ti nimaš kljuna? je vprašal Mufko.

Tako sta Mufko in Cufko prišla v Mojmirovo kletko in tam tudi ostala. Tekala sta po

njej, lovila mušice, brusila kljunčka in spraševala in spraševala. Mojmir jima je odgovarjal, kakor je vedel in znal, če pa česa ni vedel, je poiskal v knjigah. Tako je v njihovi kletki nastala neke vrste šola, v kateri so bili vsi zadovoljni.

Včasih se kaj takega
posreči tudi v živalskem vrtu.

Iz: O krokodilih, putkah in miselnih igrah, Polonca Kovač, M. Jemec-Božič, Mladinska knjiga 1989

Zijaj, celovški zmaj

**Ceste, ulice,
križišča,
vrvež tak kot
sred mravljišča:
avtobusi, avti,
motocikli, pešci,
mopedi, bicikli...
pipipi tititi,
to se mudi,
vse navzkriž hiti.
Vmes policaji,
semafori in
ljudje kot nori!**

**Zijaj, zijaj,
celovski zmaj,
v mestni
direndaj!**

*Iz: Činček in Čopka, Valentin Polanšek, knjiga
mladije 1980*

Izšla je nova „die Brücke“

Nedavno tega je v Celovcu izšla kulturna revija „die Brücke“ 3/1990. Tudi tokrat najdete v njej zanimive prispevke o oziroma od različnih koroških umetnikov.

Prvi del je posvečen področju arhitekture, posebno zanimanje pa pri tem zbuja načrti za tako imenovano „Hišo koroških zdravnikov“, ki bo nastala na Šentviški cesti v Celovcu (arhitekt Ernst Giselbrecht). Zanimive so tudi „prostorske instalacije“ dveh znanih koroških umetnic, Gerhild Tschachler-Nagyjeve in Caroline.

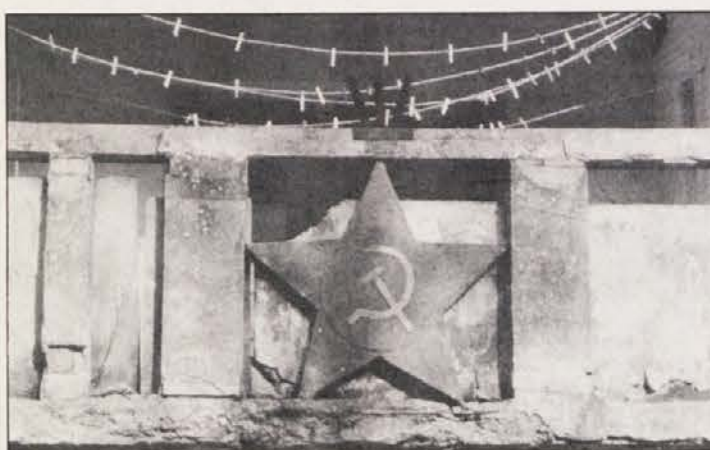
V kulturni reviji pa najdete še prispevke iz področja likovne umetnosti in fotografije. Christian Kravagna nam predstavlja slikovne eksperimente Huberta Lobniga, ki dela z diapozitivi in tempera barvami, in slike Michaela Kravagne, ki so zelo pester in

barvite; Ilse Gerhardt-Brömme je napisala prispevek o slikah Armina Ebnerja. Zanimanje zbuja tudi tiski Heinza Petra Maye na temo „drevo“, ki jih opisuje Kurt Melzer (Bertram Karl Steiner), in „svet otroka“, ki ga nam podaja slikar Franz Scheck.

Tokrat je precej obširen del, ki se posveča novim knjižnim izdajam. Med drugimi nam Ernst Gayer predstavlja knjigo „Avstrijska lirika – in nobena nemška beseda“ Geralda Nitscheja; Neva Šlibar se posveča liriki in prozi Janka Ferka, Fabjan Hafner pa nas povsem lirčno „zapelje“ v svet pesmi Gustava Januša.

V zadnjem delu „die Brücke“ pa najdete še prispevke koroških avtoric in avtorjev (Gösta Maier, Waltraud Friz, Jurij Koch, Gabi Jäger i.dr.).

Štefka Vavti

Zanimiva razstava

Pretekli teden v petek je bila v kulturni taberni Pri Joknu otvoritev razstave fotografij Rolanda Albrechta, ki prihaja iz bivše Vzhodne Nemčije. Albrecht se je rodil leta 1950 v Memmingenu, izobraževal se je v različnih poklicih, od leta 1975 deluje tudi na literarnem področju, od leta 1985 dalje pa je svobodni fotograf. Tekste in slike objavlja v različnih časopisih, revijah in antologijah. Razstavo njegovih socialnokritičnih fotografij (realni socializem!) si lahko v naslednjih tednih ogledate v kulturni taberni Pri Joknu v Celovcu.

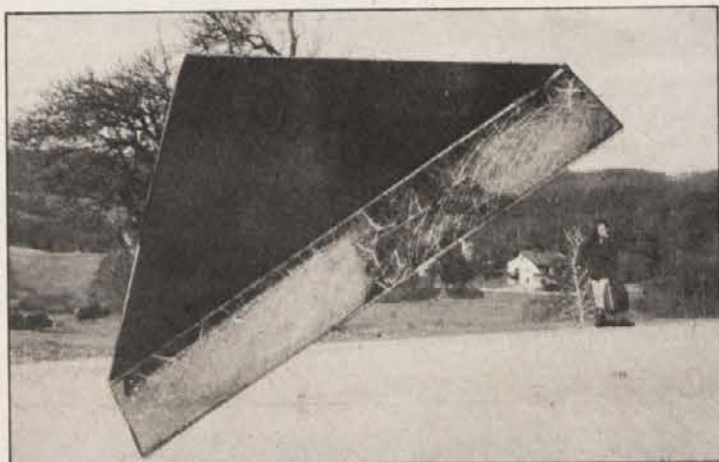
Karl Vouk prejel prvo nagrado

V zvezi s prvo deželno razstavo na Koroškem z naslovom „Koroška hiša zakladov / Schatzhaus Kärntens“, ki jo pripravljajo v Šentpavlu v Labotski dolini (odprtje bo aprila 1991), je občina obnovila jedro vasi. V ta namen je razpisala natečaj: domačini ter nekateri umetniki so bili povabljeni, da oblikujejo studenec na Lobisserjevem trdu. Strokovna žirija (deželni gradbenik DI Hermann Müller, dr. Ulrich Harb, Helmut Machammer, prof. Dieter Wieltch i. dr.) je prvo mesto prisodila projektu slovenskega umetnika Karla Vouka. V nedeljo, 17. februarja je bila v gostilni Loigge v Šentpavlu podelitev nagrade.

Waltraud Mucher nastopila v Tinjah

V četrtek, 14. februarja je na „Večeru pesmi“ v Katoliškem domu prosvete v Tinjah nastopila znana koroška pevka Waltraud Mucher (alt). Med drugim je zapela nekaj pesmi Huga Wolfa, Slavka Osterca, Jakoba Ježa in Josepha Marxa. Na klavirju jo je spremljal Karl Ernst Hoffmann, ki v Gradcu vodi ansambel Pro Arte in je mednarodno znan zborovodja in pianist.

Fotomontaže Huberta Lobniga

Slovenj Gradec – zanimiva razstava Lojzeta Pogorevca

Soustvarjanje na področjih zdravstva in umetnosti je pogosto in ga izpričuje tudi slovenska kulturna samobitnost. Kot poklicna razbremenitev je najbrž najpogostejša književnost, kiparstvo pa je skorajda izjema.

Dr. Lojze Pogorevc, slovenjegraški zdravnik-kirurg, se s kiparstvom ukvarja že dalj časa in vsaka njegova nova razstava je opazen kulturni dogodek tudi v Slovenj Gradcu, sicer znanem prav po živahni likovni – in ne samo po tej – dejavnosti. Za predmet umetniškega oblikovanja si je dr. Pogorevc izbral zelo težavno snov: svoje kipe ustvarja z varjenjem železa, gotovo s kakšno primesjo jekla, saj izdelki delujejo izredno čisto – kot da so iz nekakšne plemenite kovine. Tokrat razstavlja okrog 15

svojih umetnin, ki vse zapored presenečujejo z življenjsko svežino, navdahnjeno dognanostjo in z izrednim občutkom za natančno obdelavo, pri čemer je kipar do skrajnosti zahteven v podrobnostih oblikovanja svojih kipov ne glede na velikost in še najbolj v tisti, ki sega nekako od pol do tri četrt metra.

Razstava je postavljena tako, da se najprej srečamo s starim znancem, haloškim Kurentom kot dobrim ali zlim duhom pomladi. Ob njem je njegova večna prispodoba – očarljiva mladenka s črnogledim podpisom Smrti boj ljubezni. Postavljena je ob samo Smrti, označeno kot pošastno jedrsko razodetje, ki pravkar omenjeno črnogledost le še stopnjuje tudi v naslednjem kipu Starec in morje, za kate-

rega pa bi zares lahko rekli, da je v resnici mladenič, ki ga k tlom vlečeta težka ribiška mreža in ujeta riba, prispodobi življenjskega napora za preživetje. Posebno skupino vidimo v treh upodobitvah Križanega. Vse so polne trpeče miline, največja pa s križem izrečno prevladuje nad razstavnim prostorom. Še najbolj tuje s svojo krutostjo delujejo roparske ptice, ravno tako popolno izdelane, a hladno odbijajoče s ponazoritvijo uničevalnega sla in nemočjo njihovih žrtev.

Da bi se umetnik kaj lahko prepustil izdelavi oblikovno mnogo manj zahtevnih abstrakcij, dokazuje vrsta treh skoraj nefigurativno izoblikovanih, a kljub temu nič manj izpovedanih kipov. Vso zahtevnost neizmišljenje,

torej stvarno upodobljene resničnosti stopnjuje podoba glasbenika, ki me z naslovom Nedokončana simfonija ponovno opominja, da je kipar svoje umetniške izdelke poimenoval nekako preskromno ali – ob vsej preveč vajoči življenjski sili preveč črnogledno.

Ta vsekakor privlačna in izvirna razstava je na ogled v Galeriji primarija dr. Staneta Strnada, v prejšnjih letih ob osnovnem zdravniškem poklicu prav tako znanega kulturnega delavca. Njegovo galerijo najdemo prav v vhodni veži slovenjegraške bolnišnice, katere uspešno kulturno umetniško društvo z njo na najboljši način sodeluje v številnih prireditvah v počastitev slovenskega kulturnega praznika.

F.L.

KULTURNE NOVICE

BELJAK. – Na Odru studia/ Studiobühne v Beljaku bo 26. februarja premiera igre „Blut.Rot“, ki jo je napisal Andreas Staudinger po tekstih „Penthesilea“ (Heinrich von Kleist) in „Kassandra“ (Christa Wolf). Avtor je obenem tudi zrežiral igro, ki je posvečena dvema ženskama, Kleistovi Penthesilei, ki pusti pokončati svojega ljubimca Ahila, ga raztrgati od psov; povsem nasproten lik pa ja Kasandra Christe Wolf; nje namreč ne vodijo strasti, temveč razum. Svojega ljubimca Eneja odslovi, ker ne more živeti kot žena junaka. Penthesilea bo igrala Susanne Mitterer, Kasandro pa Aloisia Maschat. Predstave bodo še 27. in 28. februarja, 1., 2., 5., 6., 12., 13., 14., 15., 16., 19., 20., 21., 22., 23., 25., 26., in 27. marca, pričnejo pa se vsakokrat ob 20. uri.

CELOVEC. – V soboto, 23., in v nedeljo 24. februarja bo v menzi celovške univerze skupina plesnega teatra „Ikarus“ spet nastopila s svojo „Centesimo“. S temi plesnimi predstavami „Ikarus“ ubira nove poti, vsebina pa temelji na starih šegah in navadah, vključuje boj med spoloma in slednjič združitev. Za vse tiste, ki predstave še niso videli: pričela se bo ob 20. uri. In še nekaj: predstava „Centesimo“ je tokrat postavljena na novo, sodelujejo nekateri novi plesalci, tako da bo zanimiva tudi za vse tiste, ki so jo že videli jeseni v Šentprimozu.

SPITTAL. – Od meseca maja do oktobra bo v Spittalu razstava na temo „Sledovi evropske zgodovine – Spittal 800/ Spuren europäischer Geschichte – Spittal 800“. Na tej razstavi bodo pokazali tudi sliko znanega slikarja Tiziana, ki je v času med 1533 in 1540 portretiral Antonia von Porcia in Brugnera. Slika je v lasti italijanske družine Brera v Milanu. Brez dvoma pa bo Tizian višek in glavna atrakcija razstave na gradu Porcia, ki bo sicer prikazala zgodovino mesta Spittal od prvih začetkov (rimsko mesto Teurnia) preko sledov bavarskih vladarjev v Karantaniji tja do vloge, ki jo ima mestec Spittal v sedanjem času.

DUNAJ. – Od 1. do 17. marca bodo v prostorih „Secesije“ in „Scene Dunaj“ tako imenovane glasbene razstave z naslovom „Toni in protitoni / Töne und Gegentöne“.

CELOVEC. – V Mohorjevi založbi je te dni izšla zanimiva (ženska) knjiga z naslovom „Med avtonomijo in zavzetjem/ zwischen Autonomie und Vereinnahmung“. Knjiga pregledno kaže probleme, ki jih imajo ženske na avstrijskih univerzah, obenem pa je enkratna dokumentacija o tako imenovani ženski znanosti (Frauenforschung). V Mohorjevi založbi so jo izdali R. Schwab, H. Enzinger in S. Schmid-Bortenschlager, kupite pa jo lahko za 198 šilingov.

SAK v odlični formi: WAC je premagal kar s 3 : 0!

Pravilno načrtovane priprave se Slovenskemu atletskemu klubu že obrestujejo. Še preden je igrišča na Koroškem pokrili sneg, se je SAK odločil, da bo tri vikende izkoristil za priprave v Istri, tem pa bo po 10. marcu sledil

Neuspešni Korošci

Obema koroškima namiznoteniškima ekipama, ki igrata v državni A-ligi, grozi izpad. Ekipa iz Labota, kateri se je v prestopnem roku pridružil tudi nekdanji igralec DSG Sele Lettkemann, je sploh še brez uspeha (redno točkuje le legionar iz Slovenije Frank), pa tudi ženska ekipa iz Podrožca še ni rešena vseh skrbi, saj je tudi proti Lenzingu dosegla le neodločen rezultat - 5 : 5. Najboljša igralka je Monika Reflak iz Slovenije.

še ves teden v Medulinu. Prav takemu načinu priprav pripisuje trener dr. Ivan Ramšak že po prvih dveh vikendih veliko prednost: „Na ta način lahko izpopolnimo tehniko na dobrih igriščih, hkrati pa ima ekipa tudi možnost, da se uigra za prvenstvo. Takih pogojev naši tekmeči nimajo.“

Ramšak je lahko upravičeno ponosen na doslej doseženo. Že od 15. januarja SAK vsak teden štirikrat vadi na Koroškem (na prostem igralci izboljšujejo svojo kondicijo, v dvorani pa pilijo tehniko), v Medulinu, minuli konec tedna pa v Novigradu pa je SAK odigral tudi že nekaj tekem. V Medulinu je premagal mlado ekipo Olimpije Ljubljana s 5 : 0, ekipama Rat Beograd in Zemun pa je podlegel z 1 : 3 oziroma 2 : 5. Toda v Novigradu je SAK z lahkoto premagal avstrijskega drugoligaša WAC s 3 : 0 (goli: Stanislavjevič, Blažej, M. Sadjak), zmagal pa bi skoraj tudi proti Spittalu, saj je bil v prvem polčasu precej boljši, v drugem pa so igralcem popustile moči, tako da je podlegel z 2 : 4 (gola: Blažej, Lippusch).

Trener Ramšak je zadovoljen tudi z vnetimi igralci: „Doslej so sodelovali vsi kadrski igralci, pri stvari so vestno, tako da sem lahko upravičeno ponosen. Prav ta vestnost igralcev pa se odraža tudi v tem, da so vse formacije že zdaj dobro uigrane, kar omogoča tudi kvalitetnejšo igro.“

Ta vikend se bo SAK ponovno odpeljal v Novigrad, kjer se bo pomeril z ekipo iz Kopra, ki bo teden navrh že spet nastopila v prvenstvu regionalne lige.

Mladina v ospredju

Višek dejavnosti ŠD Šentjanž je zagotovo vsakoletno klubsko prvenstvo, ki so ga tudi letos izvedli na Šentjanskim Rutah. Na tem prvenstvu je vsako leto mogoče tudi opaziti, koliko so napredovali tisti domači športniki, ki se borijo za dobre uvrstitve in točke na koroških tekmovanjih otrok, šolarjev in mladincev.

Prav kakovost in sposobnost teh mladih športnikov pa je letos dosegla že tako raven, da so se odlično odrezali tudi v primerjavi s precej starejšimi klubskimi kolegi. Tako je bila med ženskami najhitrejša dneva šolarica Dunja Jamnig (dan navrh 3. na koroškem pokalnem tekmovanju šolaric II), sledili pa sta ji Silvana Oraže in Marion Maloveršnik. Pa tudi med moškimi tekmovalci se je izkazal šolar Danijel Užnik, ki je samo za štiri desetinke sekunde zaostal za izkušenim smučarjem, koroškim obrat-

nim prvacom Jozijem Partlom, hkrati pa je bil hitrejši tudi od lanskega klubskega prvaka Tomaža Moschitza. Prav ti rezultati na klubskem prvenstvu v veleslalomu so potrditev dobrega dela vseh trenerjev ŠD Šentjanž, hkrati pa tudi obet za prihodnjo sezono, ko bo npr. Danijel Užnik že drugo leto nastopal v šolarski kategoriji.

Klubski prvaki pa so postali: Izabela Sablatnik in Markus Mešnik (malčki), Karina Laussegger in Johannes Varaš (otroci I), Brigitte Esel in Matija Schellander (otroci II), Tatjana Zablatnik in Dominik Kropiunik (šolarji I), Dunja Jamnig in Danijel Užnik (šolarji II), Patricija Mešnik in Tomi Partl (mladinci), Dominika Žnidar-Užnik (ženske I), Erika Kropiunik (ženske II), Jozi Partl (moški), Theo Steiner (starostniki I) in Lojze Gabrijel (starostniki II).

Slalom kot doživetje

Po zimah brez snega je letos SPD „Zarja“ v Železni Kapli letos spet priredilo smučarsko tekmo. Na startu preizkušnje v slalomu pri Kežarju v Lepeni se je zbralo skoraj 100 tekmovalcev, povečini domačini, nekaj članov ŠK Jezersko ter nekateri tekmovalci Landjugend, ki so hkrati izvedli svoje okrajno prvenstvo. Člani Zarje so poskrbeli za odlični progi, merilci časa SSK Obir za urejeno elektronsko merjenje – in že se je lahko začela napeta tekma...

Najhitrejši domači tekmovalci so bili Franci Oraže (1:03,77), hitrejši od njega pa je bil le Janez Krč (Jezersko), ki je za obe progi potreboval le 1:01,54. Albert Rozman in

Vili Ošina pa sta počastila in nagradila tudi ostale tekmovalce, ki so zmagali v posameznih skupinah: Katarina Miklau, Nataša Nečemer, Franz Jerlich, Štefan Kuraš, Sonja Kuraš, Kristijan Ošina, Andrej Tepina, Franciska Stojber, Lidija Nachtigal, Miha Ošina in Johannes Otto.

Organizacijski odbor SPD „Zarja“ se za pomoč pri izvedbi tekmovanja zahvaljuje predvsem Kežarjevi družini, merilcem časa, predvsem pa vsem tistim Lepenčanom, ki so pomagali pripraviti izvrstno progo, hkrati pa vsem svojim članom, ki so poskrbeli tudi za prijetno vzdušje.

ŠPORTNE VESTI

Tomo Česen, svetovno znani alpinist, ki je kot prvi preplezal južno steno Lotseja, bo o edinstvenem vzponu predaval v okviru dneva športnikov v farnem domu v Selah. Srečanje s Česnom bo v soboto, 23. 2. 1991, ob 20. uri, dan športnikov DSG Sele pa se prične že ob 16. uri.

Koroški finale avstrijskega prvenstva v hokeju na ledu je zagotovljen: potem ko je beljaški VSV v polfinalu premagal VEU Feldkirch v treh tekmah, je tudi celovski KAC uspel doseči svoj cilj: četrto polfinalno tekmo proti WEV je s 5 : 3 odločil v svojo korist. Že to nedeljo bosta koroška kluba odigrala svojo prvo tekmo finalne serije. Avstrijski prvak bo tisti klub, ki bo kot prvi dosegel tri zmage.

Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju se je za Avstrijo končalo zelo ugodno. Potem ko so zlato kolajno osvojili že člani avstrijske ekipe v nordijski kombinaciji, jim je sledila ekipa skakalcev, predzadnji dan pa je prvo mesto na manjši skakalnici dosegel tudi Korošec Heinz Kuttin. Tudi za znamko ELAN se je SP končalo uspešno: športniki so z njo osvojili po eno zlato, srebrno in bronasto kolajno.

NTK Bilčovs ima zdaj še boljše možnosti za osvojitve naslova namiznoteniškega prvaka 3. razreda-sredina. Bilčovščani so namreč premagali Stadtwerke Celovec z 8 : 2 (točke: Kupper 3, R. Gasser 2, H. Gasser 2, Kupper/R. Gasser), tako da ima Podrožca A (le 5 : 5 proti Podrožci B) samo še eno točko prednosti.

Drugo tekmo za **otroški smučarski pokal** prireja DSG Sele v nedeljo, 24. 2. 1991. Start bo ob 14. uri, startne številke pa bodo razdelili pol ure prej.

ŠAHOVSKA RUBRIKA ureja: Silvo Kovač

Odločilne poteze dvoboja Gari Kaparov – Anatoli Karpov

Odločilne poteze dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Kasparovom in Karpovom so bile odigrane v 20. partiji dvoboja v Lyonu. Po 25. potezah španske otvoritve je nastala pozicija na diagramu in črni Karpov je odigral 25...De8?!, ki so jo nekateri komentatorji ocenili kot slabo.

V nadaljevanju partije je Kasparov v napadu dokazal prednost svoje pozicije, zato bi veljalo prisluniti analizam, ki predlagajo nadaljevanje s potezo 25...Sd3, ki je smiselna za igrano varianto španske otvoritve.

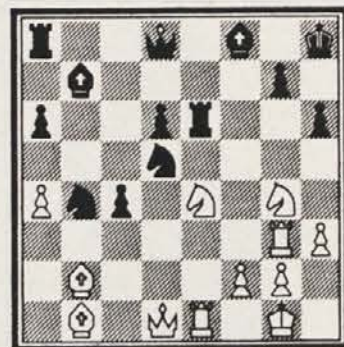
Kasparov zato nadaljuje v napadalnem slogu s potezo **26.Sh6! c3**. Na 26...Th6: beli v nadaljevanju dobi tako 27.Sd6: Dh5 28.Tg6! DDI: 29.Th6+ Kg8 30.Lh7+ Kh8 31.Sf7 mat. Zanimivo je tudi 27.Dd2 Dh5 28.Tg5 Dh4 29.Tg4 Dh5 30.Sg3!

27.Sf5! cb2 28.Dg4 Le8 Kasparov za žrtvovano figuro že plete matno mrežo črnemu kralju. Na 28...g6 dobi tiha poteza 29.Kh2!, na primer: 29...Dd7 30.Sd4 Tae8 «1.Sc6 Te6: 32.Sc5 dc5 33.Te6 ali 31...De6: 32.Dh4 Kg7 33.Sg5 Del 34.Dh7 Kf6 36.Sf3 mat!

29.Dh4 Th6 Na 29...Kg8 30.Kh2! z grožnjo 31.Sg5. **30.Sh6: gh6 31.Kh2!De5 32.Sg5 Df6 33.Te8** Sedaj Kasparov grozi 34.Dh6: +Dh6: 35.Sf7 mat. Vendar pa je tudi na ostala nadaljevanja črni izgubljen.

33...Lf5 34.Dh6! Dh6: 35.Sf7+ Kh7 36.Lf5+Dg6 37.Lg6: Kg7 38.Ta8 Le7 39.Tb8 a5 40.Le4 Beli

lovci in trdnjava na b liniji bosta opravila s prostim kmetom na b liniji, tako da je materialna prednost belega odločilna. **40...Kf7: 41.Ld5: + in Karpov se je vdal.** Mnogi komentatorji so zapisali, da je

bila partia „Zmaga duhá nad materijo“.

To je bila zadnja zmaga svetovnega prvaka Kasparova, ki je zadoščala za zmago v dvoboju in obenem tudi za ohranitev naslova svetovnega šahovskega prvaka.

Komentar: Silvo Kovač

Jurij Deisinger spet pridobil!

Fide-mojster dipl. inž. Hans Singer, ki igra za celovski klub ASK/KSV je tudi po novi Elo-listi I/1991 najboljši šahist med koroškimi Slovenci. V zadnjem polletju je sicer zgubil dve točki, toda z 2277 Elo-točkami obdržal visok rating. Njemu pa se je najbolj približal mojstrski kandidat Jurij Deisinger (Pošta), ki je pridobil nadaljnjih 21 Elo-točk, tako da jih ima sedaj že 2213. Deisinger je najmočnejši šahist pri Pošti.

Celovčani „ustavili“ naše uspešne šahiste

Uspešna ekipa Slovenske športne zveze Carimpex I je bila šele v četrtfinalu koroškega šahovskega pokala izločena iz nadaljnega tekmovanja. Po trdem, večurnem boju je štiričlanska ekipa podlegla zgornjeligašu Celovec-vzhod z 0,5:3,5. Edini remi je na tretji deski dosegel Gorazd Živkovič, izgubili pa so Silvij Kovač, Arnold Hattenberger in Alojz Gallob.

Kvalifikacija za četrtfinale je bil največji uspeh odkar šahisti SŠZ sploh tekmujejo v koroškem šahovskem prvenstvu.

Bolj uspešen je bil Bekštanj, ki je si je z zmago 3:1 proti PSV/HSV Celovec že zagotovil nastop v polfinalu. Zanj so zmagali Müllneritsch in Joži Gallob, remizirala pa sta Legat in Anton Gallob. Uredništvo čestita!

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 21. 2. 14.30	v Slomškovem domu v Celovcu	„NE BODITE V SKRBEH...!“ predavanje in pogovor z dr. Alenko Rebuta-Tuta	Kat. žensko gibanje
Petek, 22. 2. 19.30	v Mladinskem domu v Celovcu	NARODNOST, ETIČNOST V MODERNIH DRUŽBAH – RAZVOJ IN PERSPEKTIVE, predava: dr. Alfred Reiterer	ZSO
Petek, 22. 2. 19.30	v farnem domu v Selah	UREJANJE ROJSTEV, predava: dr. Franc Wutti	KPD „Planina“
Sobota, 23. 2. 19.30	v kulturnem domu v Dobri vasi	KONCERT, nastopajo: MePZ, Otroški zbor in igralna skupina SPD „Srce“	SPD „Srce“
Sobota, 23. 2. od 9.00 do 17.00 ure	v domu v Tinjah	TEČAJ: MASAŽA, vodi: Ingeborg Siegert	Sodalitas
Sobota, 23. 2. in nedelja, 24. 2. 20.00	v menzi univerze v Celovcu	CENTESIMA plesnega teatra Ikarus, na novo postavljen program	UNIKUM
Sobota, 23. 2. 17.00	Gostilina Lakše (Inzko) v Šentožbaltu pri Podgorjah	OBČNI ZBOR Kluba koroških ribičev	KKR
Nedelja, 24. 2. 11.00	v frani dvorani v Železni Kapli	IGRA APOSTOLOV nastopa: gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel	SPD „Zarja“
Nedelja, 24. 2. 11.00	v farni dvorani v Šmihelu	SANJE O GOVOREČEM CVETU premiera	KPD „Šmihel“
Nedelja, 24. 2. od 9.00 do 19. ure	v domu v Tinjah	SLIKANJE NA SVILO ZA NAPREDUJOČE vodi: Mathilde Sabitzer	Sodalitas
Ponedeljek, 25. 2. 19.30	v domu v Tinjah	LIKI NAŠE ZGODOVINE: Matija Majar Ziljski, predava: prof. Štefan Pinter	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

- Pri Joklnu – Razstava fotografij Rolanda Albrechta
 - Galerija Carinthia – Helmut Fian – nova dela – slike in plastike
 - Hiša umetnikov – Afuhs, Choung, Gasser, Klein, Sarközi, Sense (odprta do 23. 2.)
 - Mala galerija – Ernst Gieselbrecht – arhitektura (odprta do 2. 3.)
 - V deželni hiši ÖVP – Thomas Mikel – Multi-media-umetnost (odprta do 29. 3.)
 - Koroška deželna galerija – Heiko in Uwe Bressnik (do 8. marca)
 - Galerija v delavski zbornici – Peter Messner – slike (do 28. 2.)
- ### TINJE
- Galerija Tinje – dela Marka Rupnika – olje (do 26. 2.); 26. 2. odprtje razstave del Božina Kuzmana (olje) – razstava bo odprta do 20. marca
- ### LJUBLANA
- Galerija v Cankarjevem domu – France Mihelič – risbe, pasteli, grafike (odprta do 31. 3.)

Srečanje mladinskih gledaliških skupin

V petek, 1., in soboto, 2. marca v Modestovem domu v Celovcu

Sporod:

Petek, 1. marca

19.30: Alenka Goljevšček „Hiša“, igra: mladinska gledališka skupina PD „Lipa“ iz Velikovca.

Sobota, 2. marca

7.45: Milan Dekleva: „Sanje o govorečem cvetu“, lutk. skupina KPD Šmihel.

8.20: Milan Pavlik/Jože Pengov „Gospod Petelin“, lutk. skupina Mohorjeve ljudske šole.

8.45: T. Egner „Razbojniki iz Kardemomme“, mlad. gledališka skupina SPD „Gorjanci“ iz Kot-mare vasi.

10.00: William Shakespeare, Alenka Bole-Vrabc, „Sen radiške noči“, mlad. gled. skupina SPD „Radiše“.

11.00: Marcel Achard „Hočete igrati z mano?“, mlad. gled. skupina KPD „Planina“ iz Sel.

ob 13.30 pogovor o predstavah, o gledališki dejavnosti na Koroškem. Uvodne misli k pogovoru: Maja Haderlap, Štef Merkač, Poldej Zunder in Peter Sticker.

Slovenščina v Sloveniji

V Novem mestu bodo od 14. julija do 3. avgusta jezikovne počitnice za otroke od 10. do 16. leta.

Jezikovne počitnice (tritedensko bivanje v Novem mestu in potni stroški znašajo 3.800 šilingov) nudijo:

- tri ure pouka dnevno (razen ob sobotah in nedeljah);
- skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok;
- popolno vključitev v vestno izbrano družino z otroki enake starosti;
- ves čas tečaja oskrbo in pomoč našega spremljevalca;
- spoznavanje dežele in ljudi na krajših izletih;
- možnosti za šport in razvedrilo, srčanje s sovrstniki.

Podrobnejše informacije prejmete na naslovu: Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, oziroma po telefonu: 0463 51 62 43.

Pokojninska zavarovalnica za delavce obvešča:

Govorilne ure v februarju:

Beljak, delavska zbornica, Kaiser-Josef-Platz 1
26.2. od 8. do 12. ure.

Pliberk, Mestni občinski urad, 10. Oktober-Platz 1 21.2. od 11.30 do 14. ure.

Labot 65, Občinski urad
21.2. od 8. do 10. ure.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 18. 2. 1991

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 10,39	10,47
za 1 angleški funt	£ 20,41	20,57
za 100 franc. frankov	f 206,15	207,75
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,94
za 100 dinarjev	DIN 45,00	65,00
za 100 švic. frankov	sfr 817,75	823,35
za 100 holand. guldnov	Hfl 622,00	626,60
za 100 nemških mark	DM 701,25	705,85

Posredujeta: Posojilnica-Bank, Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopoličnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

◆	A	B	C	D	E
1					⊗
2					⊗
3					
4					
5				⊗	⊗
6					
7					
8					
9					

VODORAVNO:

- 1 glavno mesto afriške države Gane
- 2 poltema med dnevom in nočjo
- 3 enoletna tropska oljnica, katere seme potresa po pecivu /-----, odprti se!
- 4 rastlinojeda žival s trobastim nosom iz reda kopitarjev, ki živi v Južni Ameriki in Aziji (iz črk besede PIRAT)
- 5 figura pri plesu četvorki (z obeh strani se bere enako)
- 6 sodobni slovenski kipar abstraktne smeri, avtor značilnih „krogel“ (France)
- 7 mamila
- 8 vrsta jelena, ki živi v Prednji Indiji in na Šrilanki (iz črk besede SISAK)
- 9 sredogorje na severu Madžarske z najvišjim vrhom Kekes (1015 m)

A največje nizozemsko mesto z dvema univerzama, pomembno trgovsko središče

B ustvarjalka, zlasti na modnem področju

C razprostrtost npr. jadra ali deznika

D znamka japonskih akustičnih aparatov – bog morja v nordijski mitologiji

E okrajšava za „mister“ – skupnost ljudi z določenimi skupnimi značilnimi telesnimi znaki, ki se dedujejo

Jože Petelin

LOTTO

1 6 12 14 26 43 (29)
Joker: 469001 b. j.

Rešitev prejšnje križanke

P	A	T	R	U	L	J	A	///	///	Z	E	///	///	V	E
O	T	R	E	S	A	N	J	E	///	M	A	N	G	A	N
N	A	S	T	O	P	///	N	I	N	A	///	A	R	N	O
V	I	K	A	R	///	R	A	R	O	G	///	P	U	J	S
A	R	A	R	A	///	M	R	E	Ž	A	///	O	M	E	T

20.-26. 2.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA
SR 20. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Doogie Howser; 10.30 Kadmos – tiran iz Teb; 14.00 Na gradu in na vasi; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi-ženske; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Don Camillo in Peppone; 22.05 Lovca podgan; 23.45 Hammer; 0.10 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Feedback: Varnost ne pozna meja; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Prva ljubezen; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Spomini; 0.30 Poročila.	9.00 Živ žav; 10.55 Daleč si prišla Kathy; 15.00 Žarišče; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 17.50 Spored za otroke; Klub Klobuk; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Jeremiah Johnson; 21.55 Dnevnik; 22.45 Sova: Alf, Lovejoy; 0.50 Video strani.
ČE 21. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Doogie Howser; 10.30 Don Camillo in Peppone; 13.50 Štirje peresa; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Varno je varno; 21.20 Jolly Joker; 22.15 Magrebske pripovedke; 23.10 Čas v sliki; 23.15 Tujec je klical.	8.30 Vremenska panorama; 17.15 Sestanek z živaljo in človekom; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Notranjepolitični report; 21.15 Umetniško mesto Sopron; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2, nato poročila.	9.00 Grizli Adams; 10.55 Mostovi; 11.25 Zakon v Los Angelesu; 14.40 Mozaik; 15.30 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.40 Spored za otroke; Pohorski steklar; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Simenon; 21.10 Tednik; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova: Vse razen ljubezni, Lovejoy.
PE 22. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Doogie Howser; 12.00 Notranjepolitični report; 14.00 Mister Billion; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stari; 21.25 Model in vohun; 22.20 Trailer; 22.50 Eksorcist, drugi del; 0.30 Poročila; 0.35 Hammer.	8.30 Vremenska panorama; 16.20 Leksikon umetnikov; 16.30 Poročila z borze; 16.45 Grenka sladkost življenja; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Rojstna mesta srednje Evrope – Zagreb; 21.15 Dolga pot Afrike v demokracijo; 22.25 Šport.	9.00 Spored za otroke; 15.00 Žarišče; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 18.10 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Škandali; 21.15 Zakon v Los Angelesu; 22.10 Dnevnik; 22.30 Sova: Dragi John, Zalezovalac.
SO 23. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Doogie Howser; 13.10 Spomini; 14.10 Sadovi sveta; 14.25 Zakon je zakon; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.30 Če me že vprašaš...; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Družinski praznik; 21.50 Srčni list; 22.15 Umor po meri; 23.45 Čas v sliki; 23.50 Yukon.	8.30 Vremenska panorama; 11.25 Šport; 16.00 Moja najljubša melodija; 17.00 Ljuba družina; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Rolerska žoga; 22.15 Čas v sliki; 22.20 Športna reportaža; 22.50 Al Johnson.	9.00 Radovedni Taček; 9.40 Čebelica Maja; 10.15 Zgodbe o Poluhcu; 10.55 Zgodbe iz školjke; 14.50 Jazz festival v Montreuxu; 15.50 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 17.05 Senca na zemlji; 19.12 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.35 Ona+on; 22.30 Sova: Zlata dekleta, Lovejoy.
NE 24. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Dolga pot Afrike v demokracijo; 11.00 Ura za tisk; 12.30 Orientacija; 13.50 Zlato iz vročega grla; 15.35 Otroški spored; 16.10 Daktari; 17.00 X-Large in X-Charts; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Jaz o sebi; 21.20 Fidelio; 23.20 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 9.00 Poročila; 9.05 Kultura; 11.00 Mozart s Salzburškega; 13.00 Dober dan, Koroška ; 13.30 Slike iz Avstrije; 14.35 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Bandellijev alibi.	9.50 Cary Grant; 10.40 Mati in sin; 11.10 Ansambel Rž; 12.35 Priljubimo tišini; 13.10 Titanic; 14.40 Saga o Forsythih; 15.30 Sova, pon.; 17.05 Margaret Bourke White; 20.05 Pripovedke iz medenega cvetličnjaka; 21.40 Zdravo; 23.00 Dnevnik; 23.25 Sova: Spet ti?
PO 25. 2.	9.00 Čas v sliki; 9.05 Doogie Howser; 14.15 Očarljiva Jeannie; 14.40 Full House; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Magnum; 22.10 Lepota greha; 23.55 Hammer; 0.20 Poročila.	16.35 Leksikon umetnikov; 16.45 Viseči grobovi v Huaylasu; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Pravica ljubiti; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Otok iz sanj; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Dokumentacija; 23.10 Nočni studio.	9.00 Alica v deželi risb; 9.25 Folklorna skupina Emona; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.30 Spored za otroke; Radovedni Taček; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Črno in belo; 22.20 400 let slovenske glasbe; 22.50 Sova: Avtoštopar, Lovejoy.
TO 26. 2.	9.00 Poročila; 9.05 Pravica ljubiti; 10.30 Bandellijev alibi; 14.15 Očarljiva Jeannie; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Univerzum; 21.07 Dallas; 22.00 Vprašljiva dota; 23.35 Hammer; 0.00 Poročila.	8.30 Vremenska panorama; 16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Fizika na primeru avto; 17.15 Toliko odpadkov; 17.30 Orientacija; 18.00 Pravica ljubiti; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Dingsda; 21.07 Zunanje-politični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2.	9.00 Zgodbe iz školjke; 14.35 Mozaik; 15.00 Žarišče; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Včerajšnje sanje; 21.00 Novosti založb; 21.10 Jazz festival v Montreuxu; 22.10 Dnevnik; 22.35 Sova: To ni služba za ženske, Lovejoy.

23.februarja koncert „4J“ pri Cingelcu

Po zelo uspešnih koncertih na Gradiščanskem, na Predarlškem in na zagnjem Koroškem bo skupina „4J“ spet nastopila na „domačih tleh“. Prvi nastop bo v soboto, 23. februarja 1991 ob 19.30 uri v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati pri Borovljah, na koncert pa vabita domače slovensko kulturno društvo ter tednika „Slovenski vestnik“ in „naš tednik“. Nadaljnja nastopa sta predvidena 28. februarja v Mladinskem domu v Celovcu in 2. marca v ljudski šoli v Žitari vasi. Vsi pristrčno vabljeni!

Gledališki abonma

Slovenska prosvetna zveza **razpisuje gledališki abonma** za ogled 5 gledaliških predstav v letu 1991 v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju:

Prva predstava „**ČAKAJOČ NA GODOTA**“ (Beckett) bo v soboto, 2. marca 1991 ob 17. uri v celjskem gledališču.

Izredno ugodna cena: 150 šilingov za prevoz z avtobusom, vstopnine ni.

Odhod iz Celovca (sedež SPZ, Tarviserstr. 16) ob 13.30 uri.

Prijave sprejema SPZ, Tarviserstr. 16, tel.: 0463 – 514300–20 do 28.2. 1991. Hitro se prijavite, število je omejeno!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00

Sreda, 20. 2. Glasbena sreda
Večerna 21.05–22.00 Koncert MePZ „Lipa zelenela je“ 12. 1. 91 v Železni Kapli

Četrtek, 21. 2. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 22. 2. Zvočno pismo

Sobota, 23. 2. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 24. 2.

6.30 – 7.00 Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (mag. Božo Hartmann)
18.10 – 18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 25. 2. Priprave na revijo „Koroška poje“

Torek, 26. 2. Partnerski magazin

Sreda, 27. 2. Glasbena sreda

Dober dan, Koroška

Spored za 24. 2. 1991, ob 13.00 uri

- Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru: vzgoja strokovnega naraščaja za poklicno življenje v prostoru Alpe-Jadran
- Kljub pretežnemu delu slovenskega prebivalstva so Sele z eno izjemo brez dvojezičnih krajevnih napisov
- Janko Messner, 70 – portret
- Postni prt v Vovbrah pri Velikovcu iz leta 1504
- Ženski hokej na ledu
- Video-klip: trobila

ZVOČNO PISMO IZ SLOVENIJE

Da sveta ni konec pred domačim pragom, gotovo tudi ne na grebenih Karavank, to je vsakomur jasno. V slovenskem oddelku koroškega radia je pogled k sosedom že tradicionalna stvar. To velja za obzorjke ob sredah, še posebej pa enkrat na mesec za polurno oddajo pod geslom „Zvočno pismo iz Slovenije“. Oddajo, ki je panorama pomebnih in zanimivih dogodkov iz političnega, kulturnega in družbenega življenja, pripravljajo novinarji slovenske radiotelevizije v Ljubljani. V zamenjavo pa dobijo Zvočno pismo iz Koroške, ki ga pripravijo sodelavci slovenskega oddelka koroškega radia. (22. februarja 2.del)

OBJAVA

Socialni poklici imajo bodočnost

Se vaša hčerka ali sin zanima za socialni poklic? Na naši šoli se lahko strokovno usposobi oziroma pripravi za nadaljnje socialno izobraževanje.

Triletna strokovna šola za socialne poklice:

Na tej srednji poklicni šoli poleg splošne izobrazbe posredujemo tudi znanje iz psihologije, oskrbe starih, bolnikov, dojenčkov ipd.

Dvoletna šola za socialne službe:

Težišče tega šolskega tipa je v posredovanju znanja za gospodinjstvo in praktično področje. Če seanimate za navedeno izobraževanje, se lahko prijavite na Strokovni šoli za socialne poklice 1, Viktringer Ring 36, Celovec, Tel.: 0463 56 7 29–0.

Napeto tekmovanje šolske mladine na Šentjanskih Rutah

Po dveh zimah brez snega in s tem tudi brez tekmovanj je uredništvo „Mladega roda“, šolskega lista za koroško dvojezično mladino, pretekli teden uspešno izvedlo svoje tradicionalno smučarsko tekmovanje.

Glavni urednik lista Tomaž Ogris in njegov aktivni sodelavec Joško Wrolich sta ob tesnem in vzornem sodelovanju s funkcijami športnega društva Šentjanž v Rožu (sekcijijski vodja Erich Užnik, Miha Nadrag, posl. predsednik Hanzi Pschaidler, predsednik dr. Tomi Partl) organizirala tekmovanje na odlično pripravljeni, toda precej

težki progi na Šentjanskih Rutah. Udeležilo se ga je preko 50 šolar in šolarjev iz vseh treh dolin, Podjune, Zilje in Roža.

Smučarsko tekmovanje je kljub močnemu sneženju odlično uspelo, boj za desetinke in stotinke sekunde, ki so končno odločale o zmagovalcih in ostalih mestih na stopničkih je bil napet in športen. Pri razglasitvi rezultatov (glej v okviru, desno) je bilo sicer tudi nekaj solz veselja in tudi solz razočaranja, toda nagrad, kolajn in priznanj za skoraj vse tekmovalce oz. tekmovalke so se končno razveselili vsi.

Najhitrejša dneva pri dekletih in fantih Dunja Jamnig in Danijel Užnik s predstavniki ŠD Šentjanž in šolskega lista „Mladi rod“

Uspešna trojka v skupini šolarke I z zmagovalko Tatjano Zablatnikovo (slika levo) ter uspešni tekmovalci v skupini otroci II z zmagovalcem Matijem Schellandrom (zgoraj).

Lista rezultatov

Otroci I:

Deklice: 1. Veronika Laussegger 1:28,41; 2. Anni Ogris 2:10,74.

Fantje: 1. Mario Plasch 1:10,04; 2. Marjan Polanšek 1:20,41; 3. Mario Gentilini 1:33,52; 4. Hannes Warrasch 1:38,96; 5. Jörg Oraže 1:39,17;

Otroci II:

deklice: 1. Andrea Kruschitz 1:04,22; 2. Brigitte Esel 1:07,21; 3. Angela Wieser 1:16,05; 4. Eva Schellander 1:17,81; 5. Katja Kropivnik 1:26,31; 6. Olga Zablatnik 1:32,37.

Fantje: 1. Matija Schellander 1:14,68; 2. Marko Oraže 1:16,59; 3. Roman Koren 1:18,43; 4. Gerald Gabriel 1:19,14; 5. Markus Hornböck

Šolarke I:

1. Tatjana Zablatnik 59,25; 2. Anja Dovjak 59,94; 3. Karin Kruschitz 1:01,13; 4. Eva Moschitz 1:08,70; 5. Judith Koren 1:09,00;

Šolarji I:

1. Dominik Kropivnik 1:00,87; 2. Rene Plasch 1:03,44; 3. Christian Wrolich 1:04,15; 5. Dominik Mak 1:07,30.

Šolarke II:

1. in najhitrejša tekmovalka dneva Dunja Jamnig 56,87; 2. Birgit Filipič 58,17; 3. Silvana Oraže 58,94; 4. Eva Antonitsch 1:04,45;

Šolarji II:

1. in najhitrejši dneva Danijel Užnik 56,36; 2. Markus Vouk 58,81; 3. Martin Gabriel 1:02,52; 4. Helmut Schaunik 1:09,88.

Narodna skupnost in šport

Vseskozi govorimo o tem, da se mora narodna skupnost uveljaviti na vseh področjih življenja. S tem naj bi dosegla izhod iz izolacije, v katero je potisnjena iz zgodovinsko-političnih vzrokov.

Na Koroškem je treba žal ugotoviti, da je slovenska narodna skupnost izrinjena iz družbenega dogajanja. Znotraj te narodne skupnosti pa ima šport mnogokrat samo postransko vlogo.

Zavedamo se, da moramo podpirati politično osamosvajanje našega človeka, da se moramo gospodarsko uveljaviti, da moramo nadaljevati in razvijati naše kulturno delo, nikakor pa se ne zavedamo tega, da naj bi ob vsem tem imela pomembno vlogo tudi telesna kultura.

Pomembno vlogo tudi zaradi tega, ker je v današnjem hrupnem času, ko ljudje ne delajo več fizično, telesna rekreacija neobhodna. Za narodno skupnost pa športno udejstvovanje naših klubov pomeni še več, kajti srečujemo se s problematiko:

a) da je vedno več otrok iz mešanih zakonov;

b) da precej mladine na dvojezičnem ozemlju ne obvlada več slovenskega jezika;

c) da slovenska mladina nastopa v nemško govorečih klubih, ker v bližini domačega kraja ni slovenskega kluba;

d) da v naših klubih sodeluje vse več nemško govorečih športnikov.

Te pojave, ki jih opazimo po vsem dvojezičnem ozemlju, je treba oceniti kot normalen pojav, ki naj ne bi imel negativnih posledic. To bi nam uspelo, če bi naše delovanje primerno prilagodili danim okoliščinam. Žal je to enostransko odpiranje zaradi politične situacije v preteklih desetletjih imelo in ima tudi ob sedanjih ločevalni politiki usodne posledice. Asimilacija je samo ena od njih.

S tem, da narodna skupnost organizirani športni dejavnosti ni posvečala potrebne pozornosti, je še sama prispevala k negativnim posledicam.

Ne moremo se torej tolažiti s tem, da so razmere na Koroškem pač takšne kot je bilo navedeno, kljub temu pa naša društva pravzaprav

uspešno delujejo.

Nihče ne more zanikati, da so se vsa društva, čeprav je bil šport v okviru narodne skupnosti obravnavan mačehovsko, dokaj uspešno razvijala. Športniki in funkcionarji so žrtvovali veliko napora za uspešno uveljavljanje naših klubov.

Vseskozi pa je manjkala idejna osnova, ne samo v smislu športa, ampak tudi v smislu višjih ciljev naše narodne skupnosti.

Kje je torej izhod iz te zagate? Nikakor ne v politizaciji športa, ki bi bila vse-kakor škodljiva, kajti tudi na športni ravni bi potekalo ločevanje tako znotraj narodne skupnosti kakor

dr. Ludvik Druml.

tudi v relaciji do večinskega naroda. Pravtako ne more biti izhod ustanovitve druge strešne športne organizacije, kajti denarji so nam mačehovsko omejeni.

Koncepcija strešne športne organizacije na Koroškem oz. včlanjenih klubov mora biti sledeča:

1. Slovenski šport si mora znotraj narodne skupnosti pridobiti pomen, ki mu gre po vlogi športa v splošni družbi.

2. Slovenski šport na Koroškem mora opravljati pomembno posredovalno vlogo med slovensko narodno skupnostjo in nemško govorečimi na Koroškem.

3. Slovenski klubi morajo skrbeti za zdravo narodno samozavest in zavestno razvijati povezovanje z nemško govorečimi klubi, ker bomo samo tako lahko zastavili asimilacijski pritisk.

4. Slovenska športna zveza, kot strešna organizacija, si mora pridobiti idejno usmerjevalno vlogo organiziranega športa, ne pa samo vlogo servisne službe.

5. Športna zveza se mora, kakor doslej, upirati vsakemu poskusu politizacije svojih organizacijskih struktur.

6. Potrebna je profesionalizacija športnih struktur, ker prostovoljni funkcionarji, ki so celodnevno zaposleni v svojem poklicu, ne morejo opravljati vseh potrebnih organizacijskih del.

7. Zagotoviti je treba finančna sredstva za uspešno delovanje strešne organizacije in posameznih klubov.

8. Gojiti moramo tako masovni kakor tudi vrhunski šport, ker je uspešen razvoj med seboj povezan.

9. V krajih, kjer ta čas nimamo slovenskih klubov, je treba organizirati otroško gimnastiko oz. telovadbo za odrasle, tako da tudi v takšnih krajih lahko pritegnemo športno zainteresirano prebivalstvo.

10. Na vsem dvojezičnem ozemlju moramo ustvariti takšno vzdušje, da posamezni člani naše narodne skupnosti ne bodo podlegli asimilacijskemu pritisku, čeprav sodelujejo v nemških klubih.

11. Pri vzgoji, predvsem na slovenski gimnaziji, moramo skrbeti za to, da bo čim več športno zainteresirane mladine, iz katere bodo izhajali kadri za organizirano športno dejavnost na južnem Koroškem.